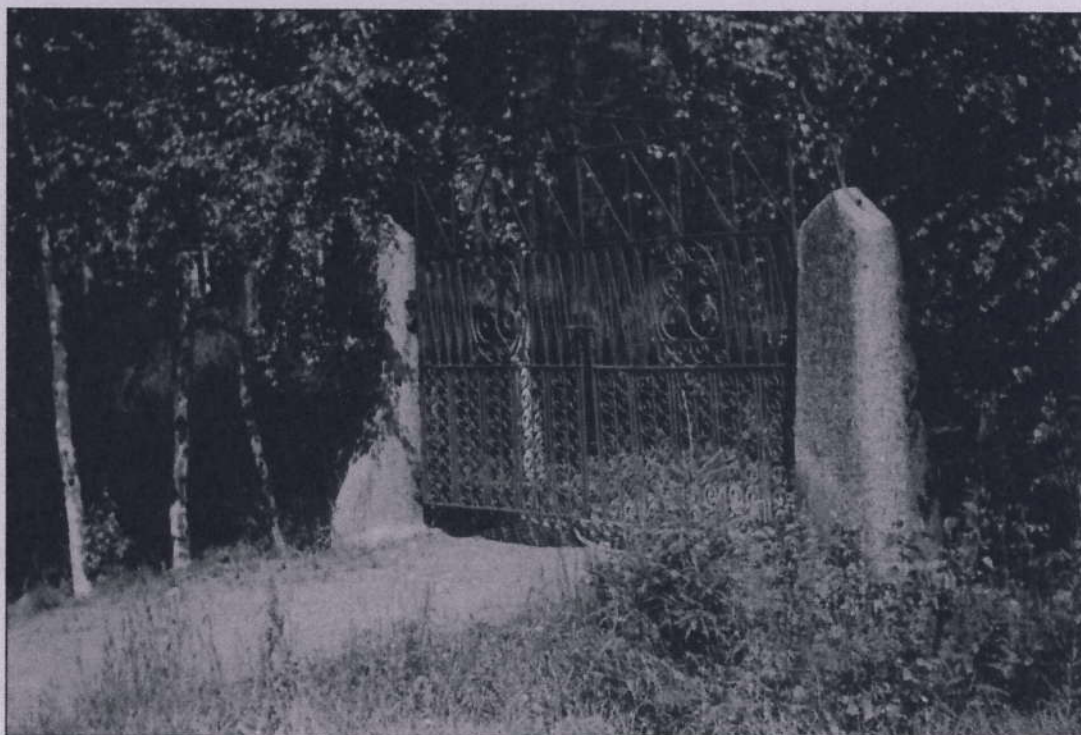

EMIL CEDERCREUTZIN MUSEO

Harjavalta

Kokoelmapoliittinen ohjelma
2008

Portti kokoelmatyöhön

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Emil Cedercreutzin museon toiminta-ajatus	3
2.	Kokoelmatoiminta ja sitä määrittävät tekijät	3
3.	Kuvanveistäjä Emil Cedercreutz	4
4.	Kokoelmien historia ja muotoutuminen	5
	4.1. Kokoelmien synty	5
	4.2. Maahengen temppeli – museokokoelmien perusta	5
	Kokoelmatyö alkaa	
	1920 – luku	
	1930 – luku	
	1940 – luku	
	4.3. Emil Cedercreutzin jäämistön museointi	9
	Emil Cedercreutzin säätiö aloittaa toimintansa	
	Taiteilijakoti Harjulan inventointityö	
	Taiteilijakoti Harjula ja taidemuseo avautuvat yleisölle	
	Maahengen temppelin uudistamisprojekti	
	Kansatieteelliset kokoelmat	
	4.4. Museotoiminnan monipuolistuminen	11
	Hallintasopimus	
	Maahengen temppelin jatkohanke	
	Kokoelmatoiminnan ammatillistuminen	
	Rakennukset	
	Kokoelmien inventointi ja luettelointi	
5.	Kokoelmien nykytila	15
	5.1. Museon toimitilat	16
	Taiteilijakoti Harjula	
	Taidemuseo	
	Maahengen temppeli	
	Kuva-arkisto	
	Asiakirja-arkisto	
	Rakennukset ja piha-alueen rakennelmat	
	5.2. Kokoelmien pääpaino	21
	Taidekokoelma	
	Kulttuurihistoriallinen kokoelma	
	Av-materiaalikokoelma	
	Arkistokokoelma	
	5.3. Kartuntaperiaatteet ja – kohteet	23
	Taidekokoelma	
	Kulttuurihistoriallinen kokoelma	
	Av-materiaalikokoelma	
	Arkistokokoelma	
	5.4. Arvoluokitus	24
	5.5. Poistoperiaatteet	25
	Veistokset	
	Valokuvat	
	Asiakirjat	
6.	Kirjasto	26
7.	Kokoelmien kehittäminen	26
8.	Esineprosessit	27
	8.1. Esineen luovutus museolle	27
	8.2. Diariointi	27
	8.3. Luettelointi	27
	8.4. Tutkimus	28
	8.5. Varastointi	28
	8.6. Kokoelmien huolto ja konservointi	28
	8.7. Poisto	28
9.	Valokuvaprosessit	29
10.	Arkistoprosessit	29
11.	Lainausprosessit	29

12. Konservointipolitiikka	29
13. Turvallisuuskysymykset	29
14. Palvelut	30

Liitteet

1. Säädekirja
2. Hallintasopimus
3. Taiteilija- ja aineistoluettelo
4. Veistosten arvoluokitus
5. Luovutussopimus
6. Esine- ja aineistokuvauslomake
7. Digitoinnin priorisointi
8. Varastotilat
9. Lainasopimus
10. Näyttelyehdot

1. EMIL CEDERCREUTZIN MUSEON TOIMINTA-AJATUS

Emil Cedercreutzin museo on Harjavallassa sijaitseva taide- ja kulttuurihistoriallinen museo. Sen omistaa Emil Cedercreutzin säätiö ja hallinnasta ja hoidosta vastaa Harjavallan kaupungin kulttuurilautakunta säätiön ja kaupungin kesken laaditun hallintasopimuksen perusteella.

Emil Cedercreutzin museon perustana on kuvanveistäjä Emil Cedercreutzin (1879–1949) elämäntyö: taiteilijakoti Harjula, Maahengen temppeli ja taidemuseo kuvanveisto-, maalaus- ja siluettikokoelmineen. Museon perustasta, historiasta ja osittain myös sijainnista käsin sen tehtäväksi ovat muotoutuneet tallennus-, tutkimus-, opetus- ja näyttelytoiminta seuraavilla alueilla:

- Emil Cedercreutzin (1879–1949) elämäntyö taiteilijana, museomiehenä ja satakuntalaisena kulttuurivaikuttajana
- Satakuntalainen taide 1960-luvulta lähtien

2. KOKOELMATOIMINTA JA SITÄ MÄÄRITTÄVÄT ASIAKIRJAT

Emil Cedercreutzin museon toimintaa säätelee museolaki ja -asetus. Museolain mukaan museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja lisätä kansalaisten tietoutta kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee harjoittaa ja edistää alan tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä tallentamalla, tutkimalla, säilyttämällä ja asettamalla näytteille esineitä ja muuta aineistoa ihmisestä sekä hänen ympäristöstään.

Museo noudattaa toiminnassaan ICOM:n museotyön ammattieettisiä sääntöjä, joihin on kirjattuna periaate kokoelmien hankkimisesta: ”Jokaisen museon hallintoelimen tulee laatia ja julkistaa kirjallinen toimintaohje, joka koskee kokoelmien hankkimista, hoitamista ja käyttöä.”

Harjavallan kaupungin sivistysviraston yhtenä tulosalueena Emil Cedercreutzin museon toimintaa määrittää myös kaupunginvaltuuston hyväksymä sivistysviraston johtosääntö vuodelta 2006. Museo on hallinnollisesti osa Harjavallan opetus- ja sivistystoimea. Sen päättävä elin on kulttuurilautakunta, jolla on oma johtosääntönsä.

Emil Cedercreutzin museon museotoiminnan perustana on Emil Cedercreutzin tahto ja jäämistö. Jo 1930 – luvun alussa Emil Cedercreutzille oli kiteytynyt ajatus, että hänen kotinsa Harjula, museonsa Maahengen temppeli ja kuvanveistoateljeensa tulee säilyttää koskemattomina siten, että tulevat sukupolvet näkevät, miten taiteilija on Harjavallassa elänyt, työskennellyt ja rakastanut kotiseutuaan. Edellytykset säilyttämiseksi hän loi perustamalla nimeään kantavan säätiön vuonna 1945 (liite 1. Säädekirja). Säätiön tehtäväksi tuli taiteilijakodin ja kokoelmien säilyttäminen, hoitaminen ja kartuttaminen.

Kokoelmien käyttö perustuu Emil Cedercreutzin säätiön ja Harjavallan kaupungin väliseen hallintasopimukseen vuodelta 1971 (liite 2.). Sen tarkoituksena on museon historiallis-kansatieteellisten kokoelmien ja niihin liittyvänä kulttuurinähtävyytenä vapaaherra Emil Cedercreutzin taiteilijakodin ja taidekokoelmien saattaminen entistä tehokkaammin palvelemaan tutkimusta, kansalaiskasvatusta ja Harjavallan sekä koko Satakunnan alamaan entisaikaisten elinkeinojen ja kansantaiteen tuntemista. Emil Cedercreutzin tuotannon tekijänoikeudet kuuluvat Emil Cedercreutzin säätiölle.

Hallintasopimuksen mukaisesti museon yhtenä tehtävänä on ollut, Emil Cedercreutzin elämäntyön vaalimisen rinnalla, paikallishistoriaan liittyvän aineiston kerääminen aina 1970 – luvulta lähtien. Museon tehtäväkuvan laajentuminen kaupunginmuseon suuntaan näkyy vuoden 1995 kokoelmapoliittisessa ohjelmassa. Tähän ainoaan, kirjalliseen muotoon, laadittuun kokoelmapoliittiseen ohjelmaan kokoelmien keruukohteeksi on määritelty muun muassa Satakunta-tietous sekä paikallishistoria. Käytännössä tämä on tarkoittanut Harjavaltaa käsittelevän aineiston keräämistä niin kuva-arkistoon, asiakirja-arkistoon kuin museon esinekokoelmiin.

Uuden kokoelmapoliittisen ohjelman laatiminen on lähtenyt ennen kaikkea kokoelmatyössä nousseista kysymyksistä. Vuosien varrella sekä kirjatut että kirjaamattomat tallennuksen linjaukset ovat eläneet erilaisina ”sanattomina sääntöinä” ja näin ollen yhtenäistä ja perusteltua linjaa kartunnalle ei ole

muodostunut. Myös kokoelmahallintaan liittyvien erilaisten prosessien päivittäminen ja kirjaaminen on koettu ajankohtaiseksi ja tarpeelliseksi uuden luettelointisovellutuksen Rengin myötä.

Nyt käsillä oleva Emil Cedercreutzin museon kokoelmapoliittinen ohjelma on kirjallinen toiminta-ohje, joka selkeyttää kokoelmatyön käytäntöjä sekä linjaa museo- ja kulttuurikeskuksen roolia suomalaisessa museokentässä. Kokoelmatyön pääpainon siirtyminen yhä enenevässä määrin Emil Cedercreutzin elämäntyön vaalimisen ympärille, kokoelmia yhdistäviksi käsitteiksi nousevat: Emil Cedercreutz ja Satakunta.

Ohjelma on luonteeltaan elävä, vähintään viiden vuoden välein päivitystä tarvitseva ohjenuora. Se on hyödyllinen työväline museohenkilökunnalle ja uusille museotyöntekijöille kokoelmatyön periaatteisiin ja käytäntöihin. Samalla ohjelma antaa kattavan kuvan kokoelmien muotoutumisesta aina Cedercreutzin ajoista nykyhetkeen. Tulevaisuudessa Cedercreutziin ja kokoelmiin liittyvien tutkimusten edistyessä myös kokoelmien historiaan liittyvät kuvaukset päivittyvät. Kokoelmapoliittisen ohjelman laatimisesta ja kokoamisesta on vastannut museoamanuenssi Marja Hänninen-Tolvi. Kokoelmien historiaa ja muotoutumista koskeva osio perustuu museonjohtaja Ritva Kavan tutkimuksiin ja työhön. Turvallisuutta käsittelevän luvun on kirjoittanut kulttuuritoimenjohtaja Esa Strander.

3. KUVANVEISTÄJÄ EMIL CEDERCREUTZ

Emil Herman Robert Cedercreutz (1879–1949) syntyi Satakunnassa Köyliönkartanossa. Cedercreutzin isä oli Köyliönkartanon omistaja vapaaherra Axel Cedercreutz (1847–1909) ja äiti Johanna Lovisa Björkenheim (1848–1921) Vuojoen kartanosta Eurajoelta. Emilillä oli kolme vanhempaa veljeä: Axel, Edvard ja Gustaf sekä nuorempi sisko Karin.

Kodin perintönä Emil sai vahvan kielitaidon ja hyvän koulutuksen. Hän valmistui ylioppilaaksi Helsingissä, Nya Svenska Läroverketistä, vuonna 1897. Vanhempien toivomuksen mukaisesti Emil aloitti lakitieteen opinnot Keisarillisessa Aleksanterin Yliopistossa Helsingissä. Juridiikanopinnot eivät innostaneet jo taiteesta kiinnostunutta Emiliä, joka opintojensa ohessa leikkasi siluetteja ja opiskeli yliopiston piirustussalissa taidemaalari Fredrik Ahlstedin ja Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulussa kaivertaja Carl Jahnin johdolla. Hän oli ensimmäisten joukossa kun englantilais-belgialainen taidemaalari ja keraamikko Alfred William Finch aloitti keramiikan opetuksen Ateneumissa syksyllä 1900.

Lopulta taidemaalari Albert Edelfeltin kannustuksen avulla Emil Cedercreutz sai vaihtaa lakikirjat saveen ja muovailupuikkoon. Suomen Taiteilijaseuran jäseneksi Cedercreutz hyväksyttiin 1900. Ensimmäisen taidenäyttelyyn hän osallistui leikkaamillaan silueteilla jo 1899. Kuvanveisto-opintonsa Emil aloitti Suomen Taideyhdistyksen uudella kuvanveistolinjalla 1902 opettajanaan kuvanveistäjä Viktor Malmberg. Näin Emil Cedercreutz oli ensimmäinen kotimaassa kouluttamaan aloitettu kuvanveistäjä ja myös ensimmäisen lukukauden ainoa oppilas kuvanveistolinjalla.

Isä Axel Cedercreutz rahoitti kuolemaansa 1909 asti Emilin lähes kymmenen vuoden taideopinnot, joita hän vuosien 1900–1913 aikana suoritti myös ulkomailla, Brysselissä, Roomassa ja Pariisissa. Kodin taloudelliseen tukeen kuului myös oman erämaa-ateljeen, Ilmilinnan maaseutuateljeeodin, saaminen Köyliön Ilmijärven rannalle Köyliönkartanon maille 1905. Cedercreutzilla oli aikansa taiteilijoiden joukosta melkeinpä parhaat lähtökohdat uralleen sosiaalisen taustansa, kotisivistyksensä, koulutuksensa, kielitaitonsa ja varallisuutensa perusteella. Vuosisadan vaihteen ruotsinkielisillä taiteilijoilla oli sosiaalisen taustansa, koulusivistyksensä ja varallisuutensa perusteella keskimääräistä huomattavasti paremmat asemat lähtiessään taiteilijan taipaleelle kuin suomenkielisillä.

Cedercreutzin kansankulttuurin tuntemus oli peräisin kotikartanon töiden seuraamisesta ja niihin osallistumisesta. Sitä syvensivät merkittävästi lastenhoitaja Mantan opetukset. Mantalla oli suuri vaikutus Cedercreutzin kehitykseen maaseutuväestön työn tuntijana. Mantan antamaan opetukseen kuului karjanhoitoon, taloustöihin ja käsitöihin liittyvien välineiden tuntemus. Emil sai Mantalta lisäksi opastusta luonnon tuntemiseen ja suomen kielen ja Köyliön murteen taitoon.

Emil Cedercreutzin kasvuympäristössä vaikutti yhtäältä säätyläisten aristokraattinen korkeakulttuuri, toisaalta satakuntalaisen oppisivistystä osaamattoman rahvaan kansankulttuuri. Cedercreutz sai koulunkäyntinsä alettua sopeutua luonnonläheisen maalaiselämän lisäksi myös kaupunkikulttuuriin. Hänen sukupiirissään voitiin elää taloudellisesti huolettomasti, mutta kartanon lähiympäristössä hän ei

voinut olla näkemättä maaseudun vähäosaisten puutettakaan. Kodissa arvostettiin omaa kotiseutua, mutta ylläpidettiin luontevasti myös kansainvälisiä kontakteja. Cedercreutzin kasvuympäristö oli harvinaisen monipuolinen. Siinä Cedercreutzin kohdattavana oli runsaasti erilaisia, toistensa vastakohtilta tuntuja asioita.

Idealistinen näkemys jäi Cedercreutzille kotoaan evääksi elämään. Siihen kuuluivat kartanon työväestön elinolosuhteiden tunteminen ja usko maatyöhön, jota torpparit tekivät omilla peltotilkuillaan, navetoissaan ja päivätyöläisinä kartanon maataloustöissä. Siihen kuului myös luottamus, että kartanon haltijaväki oli niin sivistynyttä ja humaania, että se toimi myös alustalaistensa parhaaksi. Myöhemmin opiskellessaan ulkomailla mm. Belgiassa Cedercreutz tutustui taiteilijapiireihin, jotka ajoivat sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja pyrkivät töillään vaikuttamaan kaivos- ja tehdastyöläisten olosuhteisiin. Cedercreutzin esikuvia arkipäivän työn kuvaajina olivat mm. kuvanveistäjä Meunier ja taidemaalari Millet.

Henkilönä Cedercreutz oli moni-ilmeinen: sivistynyt aatelinen ja samalla kansanmies, kansainvälinen ja kansallismielinen, ruotsinkielinen ja suomenmielinen. Cedercreutz oli kuulu ahkerasta työnteostaan. Hän tunsikin hyvin aikansa kirjallisuuden, kuvataiteen, musiikin, näyttämö- ja jopa sirkustaiteenkin, mutta hallitsi myös tavalliset palkollisten askareet. Emilin kerrotaan olleen vieraanvarainen kuin renessanssiruhkainas ja taitava seuramies, joka sai vieraansa viihtymään. Hänen esiintymisensä ja kielenkäyttönsä vaihtelivat tilanteen ja seuran mukaan. Vapaaherra hän oli siinäkin suhteessa, ettei koskaan avioitunut.

4. KOKOELMIEN HISTORIA JA MUOTOUTUMINEN

4.1. Kokoelmien synty

Emil Cedercreutzin museon kokoelmat ovat syntyneet kolmella eri tavalla. Suurin osa kokoelmista on kuvanveistäjä Emil Cedercreutzin (1879–1949) elämäntyön perintöä. Siihen kuuluvat hänen koti-irtaimistonsa, oma taiteellinen tuotantonsa, taidekokoelmansa ja hänen keräämänsä Maahengen temppelin kokoelma. Toinen osio koostuu Emil Cedercreutzin Harjulan aikaisen vahtimestarin Ilmari Kuulan osin Cedercreutzin aikana ja osin Cedercreutzin kuoleman jälkeen Maahengen temppeliin liittämisestä aineistosta. Kolmas osio koostuu Harjavallan kaupungin 1973 aloittaman kaupungin historiaan liittyvän aineiston taltiointiin ja satakuntalaisen taiteen keräämiseen.

4.2. Maahengen temppeli – museokokoelmien perusta

Kokoelmatyö alkaa

Museon kokoelmien tallentamistyön pohjana toimii Emil Cedercreutzin ajatus viime vuosisadan alussa maahengen temppelistä, joka olisi ”ylistyslaulu maatyölle, maanviljelyksen virren alkusoitto, tervehdys maan, auringon ja ihmisen yhteistyölle”. Ajatus kansatieteellisestä esineistöstä, joka koskisi maatyötä ja maahenkeä, ajoittuu Emilin ensimmäisen ateljeehuvilansa Ilmilinnan alkuaikoihin vuosien 1905–1906 tienoilla saamiin esinelahjoihin. Maahengen temppelin 1939 laaditun inventaarioluetteloiden perusteella kokoelman runkona ovat Emil Cedercreutzin omat jo Ilmilinnan käytössä olleet peltotyökalut ja ajokalut sekä Köyliönkartanosta peräisin olleet veneet ja ajokalut. Muut köyliöläiset esineet ovat lähestulkoon kaikki Tuiskulan kylästä, jossa Cedercreutz asioi muun muassa seppä Bärllingin pajassa. Kylä oli lähellä Cedercreutzin taiteilijakotia Ilmilinnaa. Köyliöläistä alkuperää olevia esineitä on lähes 50.

Kulttuurihistoriallisten museokokoelmien pohjana voidaan kuitenkin pitää jo Ilmilinnan sisustukseen tarkoitettujen vanhojen esineiden keruuta. Näin ollen kokoelmien ensimmäisiä esineitä ovat Emilin Roomasta vuonna 1904 tuomat vanhat esineet sekä kymmenet ryijyt, jotka Emil osti Ilmilinnan sisustukseen. Nämä ryijyt tulivat muodostamaan pohjan mittavalle Emil Cedercreutzin 69 ryijyn kokoelmalle.

Maahengen temppelin esineiden kerääminen perustui Emilin aktiivisuuteen ja tapahtui käytännössä ovelta ovelle – menetelmällä. Cedercreutz oli kerääjänä suoraan yhteydessä kansanihmisiin, joilta hän hankki esineitä. Hän kulki keruumatkoilla aluksi pyörällä tai hevosella, myöhemmin autolla. Esineet Emil sai lähinnä lahjoituksina osittain suoraan käytöstä tai käytöstä pois heitettyinä. Keruutyö kohdistui

sosiaalisesti yhteen yhteiskunnan osaan: maaseudun väestöön ja vielä tarkemmin rajattuna sen jokapäiväisiin työkaluihin, joissa työn jäljet olivat näkyvissä.

Cedercreutzin museaalisen esineistön keräämisen pontimena viime vuosisadan alusta lähtien on pidetty kotoisen kansantaiteen estetiikkaa. Siihen liittyi kädentaidon, kansanperinteen ja erityisesti työn arvostusta. Hän alkoi aluksi ottaa hyötykäyttöön kansan valmistamia vanhoja dekoratiivisia tekstiilejä, kuten ryijyjä ja kansanpukuja ja pian myös käyttöesineitä kuten huonekaluja. Kodeistaan hän pyrki perinteisten esineiden, aitojen materiaalien ja käsitöiden avulla tekemään kokonaistaideteoksia. Cedercreutzia voidaan siis pitää englantilaisten John Ruskinin, William Morrisin ja Arts and Crafts – liikkeen sekä belgialaisen Koristetaiteen liikkeen aatteiden puolestapuhujana Suomessa 1910-luvulla.

Emilin harjoittama esineiden keruu oli jo vuonna 1915 päämäärätietoista. Helsingin yliopiston Satakuntalaisen Osakunnan tekemän Harjulan vierailun yhteydessä Emil Cedercreutz sai kiitosta toiminnastaan muinaisesineiden kerääjänä. Seuraavana vuonna 1916 valmistui ensimmäinen osa Maahengen temppeliksi nimetystä museorakennuskokonaisuudesta. Ajatus Maahengen temppelistä oli syntynyt jo 1904, jolloin Emil tutustui Tolstoin sosiaalieettiseen oppiin ja sitä kautta tuolloin ajankohtaiseen uskonnollisluonteiseen monistiseen ajatteluun. Tolstoilaisuuden myötä Emilin on katsottu löytäneen uuden tavan käsittää elämä, ja hän muutti maaseudulle asumaan taiteilijakoti Ilmilinnaan myöhäissyksyllä 1905.

Ensimmäisen Maahengen temppelin rakennuksen aikaista esineistöä eli kokoelmien vanhinta osaa ovat ne kansatieteelliset esineet, joiden saantipaikaksi on kirjattu vuonna 1938 ilmestyneeseen Maahengen temppelin esineluetteloon Satakunta. Satakuntalaisia esineitä on yhteensä yli 350. Alkuperäisen Maahengen temppelin näytteillepanon keskeisenä teemana oli maahenki. Alueellinen rajausta kului Kokemäenjoenlaaksossa ja näytteillepanon keskeiset sanat, alkuperäiset, primitiiviset ajat, menneiden sukupolvien työ kulttuurin kehittymisen mahdollistamiseksi ja ihmisen kekseliäisyys työkalujensa tekemisessä, tulevat esille näyttelykuvauksista vielä 1920-luvulla.

Maahengen temppelillä ei ollut vielä museona suurta merkitystä 1910-luvun loppuun mennessä. Se sijaitsi tuolloin syrjäisen maaseutualueen Harjulan pihapiirissä ja oli yksityinen museo; se oli maaseudulle varta vasten museoksi suunniteltuun uuteen rakennukseen tehty museo.

1920 – luku

Siirryttäessä 1920 – luvulle Maahengen temppelin alkuperäisellä toiminta-ajatuksella ei ollut enää kantavuutta. Emil Cedercreutzin kiinnostus kotiseutua ja museotyötä kohtaan jäi taka-alalle. Syitä museotyön raukenemiseen pian Maahengen temppelin jälkeen on löydettävissä yksittäisten tapahtumien ja aatevirtausten kulusta, joita museonjohtaja Ritva Kava on väitöskirjassaan Emil Cedercreutz Satakunnan Eurooppalainen (1993) käsitellyt. Kokonaisuudessaan 1920 – luku merkitsi Emilille uudenlaisen elämäntavan löytämistä: luopuminen ympärivuotisesta asumisesta maaseudulla, välikirjo Maila Mikkolan (o.s. Talvio) kanssa, matkustelu ympäri Eurooppaa ja keskittyminen siluettien leikkaamiseen ja kuvanveistoon.

1930 – luku

Maahengen temppelin varsinaisena kasvukautena voidaan pitää 1930 – lukua. Satakunnassa elettiin kotiseutumuseoinnostuksen aikaa ja Emil Cedercreutzin harjoittama kotiseututyö muuttui museotyöksi. Maahengen temppelin ensimmäinen laajennusvaihe, torniosa, valmistui kesällä 1932. Näytteillepanoon tuli nyt symboliikkaa ja sen juoni laajentui. Mukaan tulivat Emil Cedercreutzin 1910 – luvun kansanperinneharrastuksen keskeiset kohteet: käyttökäsitteet, kuten kansanpuvut ja ryijyt, ja ne työvälineet, joita tarvittiin niiden valmistamisessa. Aikaisemmin esineistö oli sisältänyt pääasiassa raskaan maatyön esineistöä, peltotyökaluja. Näytteillepanon perusajatus ei kuitenkaan muuttunut ja sen teemoina olivat yhä vaatimaton maaseudun elämä ja arkinen aherrus.

Harjulan talonmieheksi 1933 palkattu Ilmari Kuula sai museoinnostuksensa Emil Cedercreutzilta. Kuula alkoi auttaa Cedercreutzia kartuttamaan Maahengen temppelin kokoelmia sekä avustamaan museotilojen laajentamisessa. Hän toimi myös Maahengen temppelin "näyttelyteknikkona ja konservaattorina".

Maahengen temppelin kokoelmien määrä 1934 oli Emilin oman ilmoituksen mukaan viidettäsataa numeroa. Niihin kuuluivat Ilmilinnan tavarat sekä Harjavallasta heti ensimmäisen maailmansodan jälkeisinä sotavuosina ja heti niiden jälkeen kootut tavarat. Emilin ajatuksissa oli, että Maahengen temppeli oli vain yksi osa hänen ajattelemaa museokokonaisuutta, mutta neljä vuotta myöhemmin julkaistussa Maahengen temppeli – Harjulan museon inventaarioluettelossa (1938), Maahengen temppeli oli Emil Cedercreutzin varsinainen museo. Näin Cedercreutzin koti Harjula ja Helsingin asunto arvokkaine taidekokoelmineen pysyivät koteina sekä ateljee ja veistossali kuvanveistäjän ammattikäytössä, eivätkä siis toimineet museoina hänen elinaikanaan.

Vuonna 1934 Emil kirjoitti, että Maahengen temppelin tarkoitus tuli olla maatyön apoteoosi, oodi maan, auringon ja ihmisen menestykselle yhteistyölle. Museon kokoelmien tuli koostua kansatieteellisistä esineistä ja museon nimi, Maahengen temppeli tuli ymmärtää eksaktiksi. Seuraavana vuonna 1935 toteutui Maahengen temppelin kolmas laajennusvaihe, niin sanotun kulkuneuvo-osaston hallin rakentaminen. Näytteillepanon alueellisena rajauksena oli yhä edelleen Satakunta. Muutos aikaisempaan oli se, että maahenkeen sisältyneen maatyön, raskaan raadannan symboliksi tuli hevonen. Pääosa uudesta näyttelytilasta oli omistettu hevosvetoisille kulku- ja kuljetusvälineille sekä niiden käytössä tarvittaville välineille kuten aisoille ja längille.

Toinen uusi piirre Maahengen temppelin näytteillepanossa oli paluu Emilin 1910 – luvulla tekemään työhön eli kansantaiteen esilletuomiseen: huomion kiinnittämiseen satakunnan kansan esteettisen muotoistuksen kehittymiseen. Uusi piirre näkyi näytteillepanon esinevalikoimasta: kansantaiteen osuus laajentui naisten käsitoista myös miesten puhdetöiden kuten puutöihin ja sepän käden taidonnäytteisiin kuten taoksiin. Alkuperäisen Maahengen temppelin toiminta-ajatus alkoi pikkuhiljaa laajentua kansatieteen alan museon toiminta-ajatuksiksi ja tärkeää osaa tässä esitti esineiden esteettisyys ja esillepano.

Maahengen temppelin neljäs rakennusvaihe vuonna 1937 sisälsi vakkaosaston ja ateljeen eli pirtin ja vaunuvajan eli vaunuosaston liittäminen rakennuskokonaisuuteen. Näytteillepanon punaisena lankana oli edelleen se, että museossa oli yksinomaan satakuntalaiseen maalaiselämään liittyviä esineitä kuitenkin siten, että esineiden alueelliset erot tulivat esille. Uutta näytteillepanossa oli selkeämpi aikaperspektiivi lähtien 1700 – luvulta sekä interiööri-aikeutelmia, joka käy ilmi esineistön ryhmittelyä eri osastoihin asiayhteyksien mukaan aikaisemman esinekeskeisyyden sijaan.

Uutta näytteillepanossa oli myös selvän eron tekeminen Maahengen temppelin etnografisen osan ja kulttuurihistoriallisen osan kesken. Kulttuurihistoriapolitiikan todennäköisesti mukaan se, että niin sanottuun vaunukokoelmaan kuului etupäässä säätyläiskulttuurin esineistöä kuten rekiä, rattaita ja vaunuja.

Kokoelmien luettelointityö alkoi vuonna 1938. Cedercreutz sopi Satakuntalaisen Osakunnan kanssa, että ylioppilaat luettelivat Maahengen temppelin esineet. Kokoelmien luettelointityön suoritti lähes valmis maisteri Niilo Valonen apunaan arkeologiaa opiskellut Brita Rydman. Kokoelmien luettelointi, jonka avulla esineiden määrä saatiin tarkasti selville, tehtiin 27.6.1938 alkaen kahden viikon aikana. Maahengen temppeli – Harjulan museon inventaarioluetteloon kirjattiin esineitä 1270 numeroa. Maahengen temppeli – Harjulan museon luettelon jatkoluettelo, Mustakantiseksi vihkoksi nimitetty, on peräisin Cedercreutzin museomiestoiminnan kymmeneltä viimeiseltä vuodelta: vuoden 1938 heinäkuun puolivälistä elokuun 17. päivään 1947. Sen mukaan Maahengen temppelin esineistö karttui tuona aikana numerosta 1271 numeroon 1487 eli 216 esineellä.

Ilmari Kuulan toimesta Maahengen temppelin kokoelmat karttuivat syksystä 1933 luettelon valmistumiseen heinäkuuhun 1938 noin kahdellasadalla esineellä. Kuulan keruutyön myötä kokoelmien on katsottu muuttuneen yhä enemmän tavanomaisen kotiseutumuseon esinekokelman suuntaan. Kokoelmat perustuivat alueellisesti valtaosaltaan sydän Satakuntaan: Kokemäenjokilaaksoon ja Köyliön esineistöön, tarkemmin nimenomaan Harjulan ympäristöön noin 15 kilometrin säteellä. Kokoelmien kartunta-alue ei merkittävästi laajentunut museon kasvun myötä.

Maahengen temppelin viides rakennusvaihe toteutui paja-, nahkurin- ja puusepänverstasosaston myötä vuonna 1938. Näytteillepanossa keskityttiin interiöörien luomiseen ja näyttelytilan elävöittämiseen. Käsityöläisosastojen myötä Maahengen temppeli laajentui entistä selvemmin käsittämään myös maaseudun perinteisten sivuelinkeinojen työn ja työvälineiden esittelyn.

1940 – luku

Maahengen temppelin kuudes rakennusvaihe käsitti niin sanotun laivaosaston. Laivaosaston esineistöön kuului veneitä, veneisiin ja vesillä kulkemiseen liittyneitä esineitä kuten saaristo- ja rannikkokarttoja. Kokoelmien runkona toimi luvialaisen Werner Petrellin vuonna 1935 Maahengen temppelin kokoelmiin tekemä lahjoitus, rääkiseilipaatti. Esillä oli myös laivojen pienoismalleja, jotka kuvaavat eri aikoina käytettyjä laivatyyppejä.

Näin Maahengen temppeli oli laajentunut maa- ja merihengen muistomeriksi Emil Cedercreutzin museotyön viime vaiheessa. Kun myös Emilin viimeinen suunnitelma oli koota Kokemäenjoen kalastuksessa käytettyjä pyydyksiä ja tokeitten malleja, niin museon piti tulla käsittämään "Satakunnan alamaan kolme muinaisuudesta periytynyttä valtaelinkeino: jokikalastuksen, maatalouden ja merenkulun, joissa kuvastuvat myös seudun maantieteelliset tekijät: Kokemäenjoki, sen viljelty laaksomaa ja meri". Niinpä museon toiminta-ajatukset ovat jo verraten kaukana Cedercreutzin alkuperäisestä näkemyksestä Maahengen temppelistä maahengen apoteosina ja elämänuskonnon kirkkona.

Kuuden rakennusvaiheen jälkeen Emilin luomuksena Maahengen temppelistä tuli 26 vuoden kuluessa noin 140 metriä pitkä, eri suunniltaan rönsyilevä, pohja-alaltaan noin 585 m² kokoinen, kymmenkunta rakennusosaa ja 12 museo-osastoa käsittävä kotiseutumuseo.

Maahengen temppelin ja Emil Cedercreutzin museoharrastusten tultua paremmin tunnetuiksi, hänen satunnainen avustajakuntansa museokokoelmien kartuttajana lisääntyi. Esineiden kerääjinä toimivat yksittäiset ihmiset. Merkittävä uusi, alkuperäisen Satakuntaan rajoitetun Maahengen temppelin toiminta-ajatuksen vastainen alueellinen laajennus museon toimintalinjassa oli tapahtua sodan aikana. Professori Aarne Laitakari lahjoitti vuosina 1942 ja 1943 sotasaaliina Itä-Karjalasta tuomia esineitä 35 nimikettä museon kokoelmiin. Niiden perusteella Emil suunnitteli museoon erityistä Karjalan osastoa, joka ei kuitenkaan toteutunut. Lahjoitetut esineet sijoitettiin satakuntalaisten esineiden joukkoon.

Kokonaisuudessaan 1940 – luku tarkoitti Emil Cedercreutzin museotyön ammatillistumista. Vuonna 1945 hän käytti itsestään nimitystä museonjohtaja ja museo sai oman johtokunnan. Emil osallistui Suomen museoliiton järjestämille museopäiville ja kursseille. Hän haki museoammatillisen tietouden lisäksi taloudellista tukea museonhoitoon Suomen museoliitolta.

Museotyön ammatillistumista kuvaavat myös ne muutokset, jotka tapahtuivat Cedercreutzin näytteillepanonäkemyksissä. Emil omaksui kronologisen typologian näytteillepanon tavoitteeksi, ja pyrki saamaan edustavia sarjoja esineiden kehityksen osoitukseksi. Typologia oli museoiden näytteillepanon perustana käytetty, vuosikymmeniä vallinnut tutkimussuuntaus. Emil pyrki toteuttamaan viimeistä näytteillepanosuunnitelmaansa jopa täydentävin ostoin. Näyttelyteknisesti uutta viimeisen vaiheen näytteillepanossa oli pienoismallien, kuvien ja karttojen käyttö. Näytteillepanokin heijastaa Maahengen temppelin toiminta-ajatuksen muuttumisesta kansatieteellisesti painottuneen kotiseutumuseon suuntaan.

Elämäntyönsä säilymisen turvaamiseksi Emil Cedercreutz perusti 12.10.1945 päivätyllä säädekirjalla Emil Cedercreutzin säätiö – nimisen säätiön. Sen tehtäväksi Emil määräsi Harjavallan kotinsa, ateljeensa ja museuhuoneistojensa säilyttämisen museona. Museon kokoelmia tuli säätiön hallituksen harkintansa mukaan kartuttaa.

Testamentin perusteella Maahengen temppeli oli vain yksi osa Emil Cedercreutzin ajattelemasta museokokonaisuudesta. Ajatus ei ollut uusi, sillä jo vuonna 1932 Emilillä oli käsitys museosta ja tallentamisen arvoisista asioista. Niitä olivat Maahengen temppelin lisäksi myös hänen kotinsa Harjula ja kuvanveistotuotantonsa. Museointiajatuksen laajentumista kuvaa osaltaan Harjulan museo – nimityksen käyttöönotto vuodelta 1937. Harjula museonimitys tulee esille kesällä 1938 julkaistussa inventaarioluettelosta Maahengen temppeli – Harjulan museon luettelo, jonka sisältö kattaa kuitenkin vain Maahengen temppelin esineistön. Näin Maahengen temppeliä voidaan pitää ainoana varsinaisena museona Cedercreutzin elämän loppuun asti myös sillä perusteella, että kaikki Emilin Suomen museoliitolle tekemät apurahahakemukset koskivat vain Maahengen temppeliä.

4.3. Emil Cedercreutzin jäämistön museointi

Emil Cedercreutz oli säädekirjallaan luonut pohjan tulevalle kokoelmatyölle. Seuraavat kaksi vuosikymmentä tulivat tarkoittamaan käytännössä Cedercreutzin jäämistön inventointia ja uudenlaisen museokokonaisuuden luomista Emil Cedercreutzin elämäntyön pohjalta. Säätiön aikaisen jäämistön museointityön johtavana henkilönä toimi tohtori Niilo Valonen.

Emil Cedercreutzin säätiö aloittaa toimintansa

Säätiön museotyö alkoi Emil Cedercreutzin kuoltua tammikuussa 1949. Sen ensimmäisiä tavoitteita oli saada säädekirjan mukaisesti Cedercreutzin jäämistö siirretyksi Helsingistä Harjavaltaan. Syyskuussa 1949 säätiön hallitus hyväksyi arkkitehti Toivo Anttilan, maisteri Niilo Valosen ja maisteri Arne Appelgrenin suunnitelman pohjaksi tuleville korjaus- ja rakennustöille taiteilijakodin ja museokompleksin saattamiseksi "sellaiseen kuntoon, että sinne voidaan tallettaa ja asettaa ajanmukaisesti näytteille säätiön kaikki taidekokoelmat sekä paroni Cedercreutzin elämäntyötä esittävä osasto". Suunnitelmien eteenpäinviemiseksi säätiö asetti rakennustoimikunnan, johon tulivat tri Valonen, säätiön asiamies varatuomari Heikki Jokela ja konttoripäällikkö Lauri Itkonen.

Taiteilijakoti Harjulan inventointityö

Kesäkuussa 1950 Satakuntalaisen Osakunnan viisi ylioppilasta laativat kolmen viikon aikana Niilo Valosen johdolla kortistoluettelon Harjulan päärakennuksessa säilytettävistä 2 331 esineestä ja ateljeessa olevista 519 taideteoksesta Suomen museoliitolta saadun apurahan turvin. Helsingin asunnon lähes koko irtaimisto siirrettiin museoesineiksi Harjulaan ja ainoastaan pieni osa myytiin huutokaupalla. Ennen esineitten siirtoa Harjavaltaan, irtaimisto luettelointiin ja valokuvattiin taidekokoelmien ja interiöörien osalta. Interiööreistä otettiin tuolloin harvinaiset ja näihin päiviin saakka hyvin säilyneet väridiapositiivit.

Osakuntalaisten laatima kortisto oli tiedoiltaan hyvin yksinkertainen. Kortisto käsitti inventaarionumeron lisäksi esineen yleisnimen. Esineet oli luettelointi huone huoneelta sitä mukaan kuin esineitä oli tullut eteen. Tuloksena oli lähinnä omaisuuden inventointi, eräänlainen perunkirjoitus, joka oli tuonaikaisten museokäytäntöjen mukainen. Nykyään nämä osakuntalaisten luettelointi esineet ovat pääkirjan eli kantakirjan alussa numerosta 1 lähtien.

Taiteilijakoti Harjula ja taidemuseo avautuvat yleisölle

Cedercreutzin Helsingin asunnon lähes 100 taideteosta käsittävä taidekokoelma siirrettiin Harjulaan, ateljeehen ja veistossaliin. Ne olivat kylmiä ja lämmittämättömiä tiloja, joissa lämpötilojen ja kosteuden vaihtelut olivat suuret. Osa Harjulan komeroissa ja vintillä olleista taideteoksista siirrettiin parempaan suojaan taidemuseon laajennusosaan, jossa ne pääsivät yleisön nähtäville 1956. Säätiön toimesta Harjulan alakerta (284 m²) avattiin ensimmäisen kerran yleisölle 1951 taiteilijakotimuseona.

Säätiön ensimmäiset rakennussuunnitelmat kohdistuivat sekä Harjulan tilojen ja vahtimestarin asunnon kunnostukseen että ennen kaikkea asianmukaisten näyttelytilojen aikaansaamiseen taidekokoelmalle. Harjulan ja Maahengen temppelin rakennustarpeiden tunnetuksi tekemiseksi käytettiin julkisuutta hyväksi. Lopulta uudet tilat tehtiin rakentamalla 1956 laajennusosa taidekokoelmia varten Cedercreutzin vuonna 1936 valmistuneen ateljee- ja veistossalirakennuksen jatkoksi. Harjulan peruskorjaus ja Maahengen temppelin rakennustarpeet jäivät odottamaan. Uudisrakennuksen vihkiäisjuhla pidettiin 2.6.1956. Taidemuseon perusnäyttelyn rakentaminen aloitettiin muutama kuukautta myöhemmin syyskuussa 1956. Näyttely tehtiin Niilo Valosen valvonnassa. Käytännössä taidemuseon ripustuksen teki museovirkailija, sittemmin Suomen museoliiton pääsihteeri, Jorma Heinonen eri tahoilta saamansa asiantuntija-avun turvin. Heinonen sijoitti myös Helsingin esineistön Harjulan interiööreihin, jolloin Cedercreutzin aikainen sisustus muuttui 1950 – luvun alun museonäytteillepanon näkemyksien mukaiseksi.

Taidemuseon perusnäyttelyä tehtäessä huonoissa säilytystiloissa olleita taideteoksia alettiin kunnostaa. Taiteilija Oskari Niemi restauroi nelisenkymmentä maalausta ja taitelija Kain Tapper korjasi veistoksia. Näytteillepanoon tuli esille myös muutamia ryijyjä ja siluetteja. Neiti Schönfelder kunnosti noin kymmenen siluettia. Taidemuseon perusnäyttely sijaitsi uuden rakennusosan molemmissa

näyttelyhalleissa sekä sen alakerran kahdessa huoneessa että myös vanhoissa ateljee- ja veistossaliloissa.

Ateljee- ja veistossalinrakennuksen laajennuksen ja Cedercreutzin taidekokoelmien esille asettamisen myötä Satakuntaan syntyi ensimmäinen yleisölle avoin taidemuseo 1956.

Maahengen temppelin uudisrakentamisprojekti

Maahengen temppeli oli jo 1940-luvun lopulla todettu kokoelmien säilymisen kannalta huonokuntoiseksi. Säätiö aloitti 1950-luvulla suunnitelmat uusien näyttelytilojen saamiseksi Cedercreutzin keräämälle kansatieteelliselle kokoelmalle. Tarkoituksena oli aikaansaada paitsi Maahengen temppelin esineistölle asianmukaiset näyttelytilat myös vaihtuvien näyttelyjen-, toimisto-, yleisöpalvelu- ja sosiaalityilat. Muutaman vuoden hengähdystauon jälkeen taidemuseon uudisrakennusosan valmistumisesta Emil Cedercreutzin säätiö ja vuonna 1952 perustettu Harjulan Kilta¹, joka oli mukana jo vuoden 1956 taidemuseon laajennuksessa, lähtivät ajamaan uusia tiloja Maahengen temppelin kokoelmille. Lopulta Harjavallan kunta ja säätiö perustivat hankkeesta yhteisen rakennustoimikunnan vuonna 1961.

Arkkitehti Jonas Cedercreutzilta tilattiin piirustukset tulevasta rakennuksesta 1962. Piirustukset sekä pienoismalli tulevasta Maahengen temppelistä valmistuivat 1963 ja pääpiirustukset keväällä 1964. Suunnittelun lähtökohtana oli alkuperäisen Maahengen temppelin korvaaminen uudella. Myös kokoelmien aikaisempi näytteillepanorytmi haluttiin toteuttaa uudessa museorakennuskompleksissa, joka tuli olemaan paviljonkimainen kokonaisuus ja jossa on kolme isompaa rakennusta A, B ja C. Ne tulivat liittymään sekä toisiinsa että taidemuseorakennukseen matalammilla osilla eli välinivelillä.

Rakennuksen B- ja C-osat ajateltiin varsinaisiksi näyttelytiloiksi. A-osa suunniteltiin asunto-, hallinto- ja tilapäisnäyttelytiloiksi. C-siipeen suunniteltiin sijoitettavaksi kansantaiteita ja maakulkuvälineitä esittelevä esineistö. Sen länsipäätyyn suunniteltiin pirtti kalusteineen ja itäpäähän karjanhoitoa esittelevä osasto. Keskiosaan ajateltiin tilaa vievät vaunut, rattaat ja reet. Parvekeosa oli varattu kansantaiteelle. Väliniveleen oli varattu tilan maanviljelyksessä käytettyjen työkalujen ja kylän pienoismallin esittelylle. Parveketiloihin piti sijoittaa neljä verstasta: puusepän, nahkurin, sepän ja kammantekijän työhuoneet.

B-siiven alakerroksen tilat varattiin merenkulkuun ja kalastukseen liittyvälle esineistölle. Länsipäähän tulisi muuta lattiatasoa syvemmälle luvialainen kalastusalus. Toiseen päähän suunniteltiin kalamaja, kalastusvälineitä ja pienoismalleja. Keskiosaan tulisi veneet. Museosiiven parvekeosassa esiteltäisiin käsioita ja kotitaloutta.

Tiloihin tehtyä näyttelysuunnitelmaa ei voitu kuitenkaan toteuttaa. 1970-luvulle tultaessa museotoiminta oli niin paljon muuttunut, että sekä A - että B - osaan oli tehtävä muutoksia, jotka liittyivät sekä tilanrakenteisiin että näyttelysuunnitelmaan.

Rakentaminen aloitettiin C-osasta, johon suunniteltiin perusnäyttelytila. Näyttelyn suunnittelu perustui kiireellisesti pelastettaville alkuperäisen Maahengen temppelin esineille. Siihen ohjasi myös silloinen käsitys museoiden toiminta-ajatuksista: esineiden piti olla esillä yleisön nähtävänä. C-osa valmistui kesäkuussa 1971. Sen pinta-ala on 685,5 m². Rakennuttajana oli Harjavallan kauppa- ja arkkitehtinä Jonas Cedercreutz. Valmistuneeseen osaan saatiin vain osalle Maahengen temppelin esineistä näyttelytilat. C-osan aula toimi museokahviona vuodet 1972–1977, ja oli samalla pienten vaihtuvien näyttelyjen pitopaikkana.

Talvella 1973 museonjohtaja Ritva Kavan (Jarva) aloittaessa työt, C-osan näyttely oli puolivalmis.

Kansatieteelliset kokoelmat

Satakuntalaisen Osakunnan ylioppilaat jatkoivat Maahengen temppelin esineistön kartuntaa kesäkuussa 1952 ja luettelivat keräyksensä tuloksen niin sanottuun Mustakantiseen vihkoon. Kirjatut esinetiedot ovat niukat ja sisältävät inventaarionumeron lisäksi esineen yleisnimen, sen mahdollisen käytön ja saantipaikan. Joitakin esineitä on kuvattu myös sanoin.

¹ Harjulan Kilta perustettiin museohankkeiden eteenpäin viemiseksi, ja tarkoitus soveltui juuri 1950-luvun alussa alkaneeseen kotiseututyön nousukauteen.

Maahengen temppelin kokoelmia luetteloi ja kuvasi opiskelija Hilkka Uusivirta Suomen museoliiton kenttäkortistointityössä 1960-luvulla. Laadittu kortisto talletettiin Satakunnan Museoon, josta se kopioitiin Emil Cedercreutzin museoon 1974.

Osakuntalaisten tekemät Helsingin asunnon ja Harjulan irtaimistojen, mukaan luettuina niiden taideteokset, ja ateljeen ja veistossalin veistosten kortistot muodostivat niin sanotun kantakortiston.

1950- ja 1960-luvun aikana oli syntynyt kolme esineluettelokokonaisuutta: Maahengen temppelin esineluettelo mustakantiseen vihkoon ja kenttäkortistoon sekä kortisto Harjulan ja Taidemuseon esineistä sisältäen myös Cedercreutzin keräämän ryijykokoelman. (Ks. 4.4. s. 12 *Kokoelmien inventointi ja luettelointi*)

4.4. Museotoiminnan monipuolistuminen

Hallintasopimus

Uuden Maahengen temppelin rakennusprojektin myötä Emil Cedercreutzin säätiön ja Harjavallan kauppalan yhteistyö ylläpidossa ja hoidossa tiivistyi. Asianosaiset solmivat hallintasopimuksen, jolla koko museo siirtyi Harjavallan kaupungin hoitoon ja hallintaan 50 vuodeksi 1971 lähtien. Sopimuksen tarkoituksiksi määritettiin: "saavuttaa mahdollisimman hyvin tarkoituksiperät, joihin vapaaherra, taiteilija Emil Cedercreutz on arvokasta historiallis-kansatieteellistä Harjulan museota sekä siihen liittyviä taidetekoelmia ja taiteilijakotia muodostaessaan pyrkinyt".

Hallintasopimuksessa uudesta museoaluekokonaisuudesta käytettiin nimitystä Harjulan museon kulttuurikeskus. Sen tavoitteeksi kirjattiin Harjulan museon historiallis-kansatieteellisten kokoelmien ja niihin liittyvänä kulttuurinähtävyytenä vapaaherra Emil Cedercreutzin taiteilijakodin ja taidetekoelmien saattaminen entistä tehokkaammin palvelemaan tutkimusta, kansalaiskasvatusta ja Harjavallan sekä koko Satakunnan alamaan entisaikaisten elinkeinojen ja kansantaiteen tuntemista. Sopimuksen mukaan museon hoitoa ja hallintoa ja kulttuurikeskuksen toiminnan kehittämistä sekä kunnan muunkin kulttuurielämän herättämistä varten perustettiin erityinen kauppalan museolautakunta Harjavallan kauppalanvaltuuston päätöksellä 27.9.1972. Museolautakunta aloitti toimintansa vuoden 1973 alusta.

Kauppalanvaltuuston päätöksellä 27.9.1972 hyväksyttiin myös museonjohtajan viran perustamisesta vuoden 1973 alusta ja tehtiin päätös Harjavallan kauppalan taidehankintojen siirtämisestä museon budjetin yhteyteen. Samalla nimi Harjulan museon kulttuurikeskus muutettiin Emil Cedercreutzin museoksi. Uuden nimen katsottiin vastaavan "käsitteellisesti parhaiten museokokonaisuutta", koska kyseessä oli yhden henkilön, Emil Cedercreutzin elämäntyö.

Maahengen temppelin jatkohanke

Maahengen temppelin rakentamisen jatkohanke käynnistyi kuuden vuoden kuluttua C-osan valmistumisen jälkeen. Tavoitteena oli toteuttaa puuttuvat A- ja B-osat yhtä aikaa. Museon toiminnan kannalta A-osan toteuttaminen oli kiireellinen, koska museo tarvitsi toimitiloja, toimistoja, varastoja, yleisöpalvelutiloja ja vaihtuvien näyttelyjen tilaa. Maahengen temppelin kokoelmien säilymisen kannalta taas B-osan toteuttaminen oli tarpeellista. Lopulta uuden Maahengen temppelin toinen rakennusvaihe alkoi syksyllä 1976 ja käsitti A-osan, A ja B – osien välisen välinivelen ja A-osan ja taidemuseon välisen yhdyskäytävän. Rakennukseen tuli museon hoidossa tarvittavia konservointi-, varasto-, toimisto- ja yleisöpalvelutilat sekä luentosali noin 40 hengelle, kahvio, vaihtuvien näyttelyjen tila ja kirjasto. Perusteena A-vaiheen toteuttamiselle ennen B-osaa oli museotoiminnan voimakas kehittyminen 1970-luvulta lähtien. Enää ei riittänyt, että vain esineet ovat yleisön nähtävillä. Museotyö oli laajentunut tutkimus-, tallennus-, ja vaihtuvien näyttelyjen toimintaan.

A-rakennus valmistui joulun alla 1977. Sen pohjapinta-ala on 670 m² ja kerrosala 1 110 m². Rakennuttajana Harjavallan kaupunki ja arkkitehtinä Jonas Cedercreutz ja arkkitehtuuritoimisto Mariana Cedercreutz Ky.

Kolmas ja viimeinen rakennusvaihe eli niin sanottu B-osa päästiin aloittamaan runsas kaksi vuosikymmentä myöhemmin edellisestä hankkeesta. Tarkoituksena oli puuttuvan rakennusvaiheen suunnitelmien ajantasaistaminen. Hankkeeseen saatiin EU-rahaa ensimmäisenä museona Suomessa ja

rakentaminen käynnistyi 1995. Tavoitteena oli rakennuttaa Maahengen temppelin B-osan ja A- ja C-osan muutostyöt sekä tarvittavat pihatytöt. Laajennus käsitti Maahengen temppelin perusnäyttelyn kaksi näyttelyhallia. Niihin laitettiin esille Satakunnan maaseudun peruselinkeinojen työvälineet. Rakennukseen tuli lisäksi kaksi monikäyttötilaa ja väestönsuoja, joka soveltuu arkistokäyttöön.

B-rakennusvaiheen vihkiäisjuhla pidettiin 24.2.1997. Näin saatiin päätökseen Emil Cedercreutzin säätiön 1940-luvun lopussa aloittama työ Emil Cedercreutzin kulttuurijäämistön saamiseksi säilymisen ja käytön turvaaviin suojiin.

Kokoelmatoiminnan ammatillistuminen

Pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen museo- ja kokoelmatyön voidaan katsoa alkaneen museonjohtajaviran perustamisen myötä 16.1.1973 lähtien. Museonjohtajana aloitti filosofian maisteri Ritva Kava, joka sai hoidettavakseen neljästä päärakennuksesta koostuvan museoalueen kokoelmineen: vanha ja uusi Maahengen temppeli, taidemuseo ja taiteilijakoti Harjula. Suuria haasteita tuli olemaan museaalisen työn alkuun saattamisessa, kuten kokoelmatyön aloittaminen, Cedercreutzin jäämistön inventoinnit ja huollot, vanhojen rakennusten tunnistaminen ja henkilöstön palkkaaminen museotyöhön. Aikaisemmin museotyö oli tarkoittanut vain avoimena olevien tilojen esittelyä.

Rakennukset

Harjula oli kylmyyden, kosteuden ja huonokuntoisuuden vuoksi kokonaan suljettu talvikaudet 1976–82. Harjula peruskorjattiin 1981–1982 ja varustettiin suoralla sähkölämmityksellä, ukkosenjohdattimilla, paketoitiin kokonaan muoviin ja myrkytettiin sisältöineen tupajumien hävittämiseksi 1982. Yleisölle se avattiin peruskorjauksen jälkeen vappuna 1983. Sisustus oli palautettu Cedercreutzin aikaisiin aikatasoihin valokuvien ja lehtiartikkelien perusteella.

Harjulan pihapiiri ja siinä olevat rakennelmat on pyritty pitämään alkuperäisinä siltä osin kuin se on ollut mahdollista. Harjulan päätyoven edustalla sijaitseva sauna on siirretty nykyiselle paikalleen Kokemaenjoen rantatöyräältä 1950 – luvun alussa. Saunaa vastapäätä oleva heinälato on ollut aikaisemmin Emil Cedercreutzin pelloilla, jotka hän myi 1934 Harjavallan sairaalalle, sen jälkeen mankelihuoneena, jossa oli suuri kivimankeli. Mankeli siirrettiin alkuperäiseen Maahengen temppeliin ja lato otettiin varastotilaksi.

Kokoelmien inventointi ja luettelointi

Kesällä 1973 alkoi useita vuosia kestänyt kokoelmien inventointi- ja luettelointityö. Sitä ennen tiedot kokoelmista oli kirjattuna Harjulan ja taidemuseon kortistoihin sekä Niilo Valosen ja Brita Rydmanin laatimaan Maahengen temppeli – Harjulan museo inventaarioluetteloon (Vammala 1938; MT 1-1270). Maahengen temppelin – Harjulan museo inventaarioluettelon jatkona oli niin sanottu Mustakantinen vihko (MT 1271–1487) vuodesta 1938 alkaen, jonka Emil Cedercreutz oli itse aloittanut ja jota osakuntalaiset täydensivät 1952 lähinnä Kiikassa tekemänsä esinekeräyksen tuloksilla (MT 1517–1729), ja jota myös Kuulan perhe jatkoi vuosina 1971–1972 (MT 1730–1886).

Kokoelmien inventoinnin ja luetteloinnin lisäksi esineitä puhdistettiin, pakattiin ja varastoitiin. Tavoitteena oli ”pelastaa kaikki se, mikä oli vielä pelastettavissa”, sillä suurin osa esineistä sijaitsi säilytysolosuhteiltaan erittäin huonoissa tiloissa.

Kokoelmien inventointiin ja luettelointiin liittyi seuraavia yksittäisiä toimenpiteitä:

Vanhaa Harjavaltaa – teoksen valmistelun aikaan T. J. Itkonen valokuvasi ja piirsi joitakin Maahengen temppeli esineitä Kansallismuseon Kansatieteellisen osaston arkistoon 1951, josta hankittiin kopiot Emil Cedercreutzin museolle 1970-luvun alussa.

Suomen Museoliiton kenttäkortistointityössä 1960-luvulla oli opiskelija Hilikka Uusivirta, joka kuvasi ja luetteloi Maahengen temppelin kokoelmia. Laadittu kortisto oli talletettu Satakunnan museoon, josta se kopioitiin Emil Cedercreutzin museolle 1974.

Marjatta Kulmala oli tehnyt opinnäytetyön Maahengen temppeli - Kotiseutututkielma (1964) Hämeenlinnan seminaariin. Työ on kuvailevaa tarinaa ja sisältää muutamia valokuvia.

Opiskelija Tuula Lehtilä litteroi 1971 Harjulan Killan aktiivien Tauno Judinin, Hannu Valkaman, Reijo Virmavirran ja Tuula Lehtilän tekemät Ilmari Kuulan haastattelut koskien Kuulan muistietoja Maahengen temppelin esineistä. Litterointi täydentää Harjulan museon luettelon ja Mustakantisen vihkon tietoja (MT no:t 1-1591, sisältää myös osin puuttuvia numeroita ja numerotta olevia esineitä). Samassa yhteydessä kuvattiin interiöörejä. Kuvat on talletettu museon kuva-arkistoon. Myös ääninauhat ovat museon AV-arkistossa.

Opettaja Inga Salo Harjulan Kilta ry:n rahoituksella oikoi ja kiinnitti Cedercreutzin tuotannon siluetteja taustapahveihin.

Pirkko Seppänen järjesti, numeroi ja luetteloi Cedercreutzin alkuperäiset siluetit, ja kopio ne lajikortistoon käyttökorteiksi. Alkuperäiset siluetit sijaitsevat arkistossa kansioittain tai ne ovat kehystettyinä perusnäyttelyssä ja Cedercreutzin siluettituotannosta tehdyissä kiertonäyttelyissä.

1975 valmistui museontyöntekijä Eila Nummisen tekemä inventaario Maahengen Temppelin esineistä. Tuloksena syntyivät käsinkirjoitetut muistiinpanot. Työn tarkoituksena oli selvittää, onko huonokuntoisen Maahengen temppelin tiloissa sijainneessa esineistössä ollut hävikkiä muun muassa sinne tehtyjen murtojen takia tai oliko tehty esinepoistoja, kun 1971–1972 oli suoritettu valintaa ja esinesiiroja uudisrakennuksen perusnäyttelyä varten. Inventoinnissa löytyi myös jonkin verran luettelolomattomia esineitä.

Kokoelmien arvostus painottui paljolti 1970-luvun alussa Maahengen temppeliin, mihin vaikutti erityisesti Emil Cedercreutzin säätiön puheenjohtajana ollut Helsingin yliopiston kansatieteen oppiaineen professori Niilo Valonen. Hänen vaikutuksestaan museokokoelmiin tuli tallettaa myös Harjavallan paikallishistoriaan liittyvää aineistoa. Tavoitteena oli antaa kuva maatalousvaltaisen Harjavallan kunnan muuttumisesta teollisuusyhteiskunnaksi. Siihen liittyi professori Valosen opiskelijoillaan teettämä kenttätö, jossa opiskelijat haastattelivat Harjavalta Oy:n työntekijöitä. Työn tulokset talletettiin Helsingin yliopiston kansatieteen laitokselle.

Paikallishistoriallisen aineiston keruuta jatkettiin 1976 luomalla niin sanottu Harjavalta-kokoelma (H.) osaksi museon muita kokoelmia. Aineiston keruuta varten toteutettiin tekstiili- ja valokuvakeräys, jonka myötä kokoelmiin alettiin tallettaa harjavaltaisten lahjoittamaa aineistoa. Kokoelman kerääminen oli tavallaan jo Emil Cedercreutzin aikaisen, erityisesti Ilmari Kuulan harjoittaman toiminnan jatkoa. Paikallishistoriallisen kokoelman perusteena oli myös 1971 hallintasopimus, jolla museo siirtyi Harjavallan hoitoon, hallintaan ja talousarviovaroin ylläpidettäväksi.

Vähitellen museon kokoelmapolitiikan painopiste siirtyi Emil Cedercreutzin asumisen ja ammatillisen elämäntyön suuntaan. Sitä kuvastaa esimerkiksi se, että Harjulan aikaisemman kesäkotinimityksen tilalle vakinaistettiin taiteilijakoti Harjula -nimitys. Harjulan irtaimistoa, jolla tarkoitettiin sekä kesäkotia Harjulan että Cedercreutzin Helsingin asunnon irtaimistoa, alettiin pitää yhtenä kokonaisuutena. Perusteena oli muun muassa se, että 1950-luvun alussa osa Helsingin asunnon irtaimistoa oli liitetty Harjulan interiööreihin ja loput varastoitu talon ullakkokerrokseen. Myös suullinen perimätieto tuki käsitystä, että Emil Cedercreutzilla olisi ollut tapana aika ajoin vaihdella irtaimistoa asunnosta toiseen. Valokuvien perusteella irtaimiston siirtäminen näytti olevan samaa jatkumoa aina Ilmilinnan maaseutuateljeekodista kaikkiin seuraaviin asuntoihin niin kotimaassa kuin ulkomailla sijaitsevista ateljeekodeista.

Harjulan irtaimiston inventointi toteutui 1976. Inventoinnin teki Eila Numminen, joka antoi numeroimattomille esineille puuttuvat numeroinnit ja laati esinekortit. Myös maalauskoelma ja veistoskoelma inventointiin, ja kortistoon lisättiin aiemmin numeroimattomat kohteet. Työn teki Pirkko Seppänen.

Tämän 1970-luvun puolivälissä tehdyn laajamittaisen inventointityön avulla saatiin hahmotetuksi se, mitä museossa on. Käytännön työn sujumiseksi perustettiin kantakirja eli museon pääluettelo, koska vielä tuon ajan museaalisten käytäntöjen yhtenä tärkeänä tavoitteena pidettiin kokoelmien lukumäärää. Kantakirjan täydennykseksi perustettiin niin sanotut lajikortistot, joiden pohjana olivat vanhat kortit, ja joille piti koota kaikki saatavissa oleva tieto. Lajikorteissa tuli olla kantakirjan numero ja lajikortin numero sekä viitteet valokuva- ja dianumeroihin, sekä sittemmin myös OCM-luokka. Tiedostojen hallittavuuden ja myös museaalisten työprosessien selventämiseksi Ritva Kava laati Emil Cedercreutzin museon

kortistointi- ja luettelointijärjestelmän ja Aineiston kulku museossa – kaavion 1976. Systeemiä pyrittiin noudattamaan resurssien sallimissa puitteissa, ja se toimi pääosin 1990-luvun asti.

Museon henkilökunnan asiantuntemus ei ole aina riittänyt tarpeeksi laaja-alaiseen kulttuurihistoriallisen aineiston tietämykseen. Harjulan irtaimiston asianmukainen luettelointia on aika ajoin pyritty täydentämään asiantuntija avuin, ja työhön on haettu rahoitusta eri lähteistä.

Kirjasto

Emil Cedercreutzin jäämistön kirjastosta oli tehty irtaimistokortteja, ja sen uskonnollisesta osasta Marjatta Kulmala teki opinnäytetyönä luettelon 1960-luvulla.

Kirjaston luetteloi ja järjesti 1973–1974 kirjastonhoitaja Juha-Veikko Mikkola.

Kirjaston vanhimmasta osasta niin sanotun Konrad Heleniuksen kirjoista FK Eila Rämö laati bibliografian, joka julkaistiin Opetusministeriön, Harjulan Killan ja Harjavallan Säästöpankin tuella 1988.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma - rahakokoelma

Museoviraston rahakammion tutkija Tuukka Talvio tunnisti Emil Cedercreutzin rahakokoelman kolikoita 1977 ja SKOP:n numismaatikko Hannu Männistö luetteloi ja arvioi rahakokoelman 1985.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma – Harjulan esineistö

Maisteri Kari-Paavo Kokki tutki Harjulan huonekalut ja osan astiastosta ja määritteli niiden tyylipiirteet 1982.

Itämaiset matot tunnisti 1982 Artistica OY:n toimitusjohtaja Eva Perander.

Museoviraston eksotiikan osaston tutkija Pirjo Varjola tunnisti Harjulan eksoottiset esineet.

Myös Harjulan esineistön konservointia käynnistettiin sekä keramiikan, posliinin, huonekalujen, kultanahan ja maalausten osalta 1980-luvulla pääosin EVTEKin kanssa.

Taidekokoelma – maalaukset

Taidekokoelmien perusinventoinnin sekä maalausten että veistosten osalta teki aikaisemmat kortistot täydentäen ja puuttuvilta osilta museotyöntekijä Pirkko Seppänen 1975.

Taiteilijain mukaan aakkosellisen maalaus- ja piirrosluettelon laati opiskelija Päivi Hovi 1977.

Tältä pohjalta maalaustukimusta lähti tekemään Minna Seppänen 1980-luvun puolivälissä tavoitteena käsikirjoitus Emil Cedercreutzin jäämistön maalaus- ja veistuskokoelmaluetteloksi. Se valmistui 1988 ja odottaa päivitystä ja julkaisemista.

Veistosten perusinventoinnin jälkeen Ritva Kava aloitti veistostiedoston kokoamisen 1970-luvun puolivälissä. Tietoa kerättiin eri lähteistä, sillä tuntemattomia veistoksia oli paljon, ja veistosten nimet olivat osittain hämärän peitossa. Vuonna 1975 julkaistiin suuremmissa valtakunnallisissa lehdissä kysely Emil Cedercreutzin veistoksista. Kyselyllä ei saatu tarpeeksi tietoa Cedercreutzin veistostuotannosta.

Veistostiedosto alkoi kuitenkin pikkuhiljaa selventyä eri lähteistä saatujen tietojen perusteella: näyttelyluettelot, lehtikirjoitukset, kirjekokoelmat ynnä muut lukuisat lähteet. Vuosina 2001–2004 kartoitettiin EU-rahoitteisen Veistoskonservointi projektin avulla Cedercreutzin lähinnä museon kokoelmissa olevat veistokset ja suurin osa näistä veistoksista konservointiin. Projektin tuloksena syntyi muuan muassa Cedercreutzin kuvanveistonäyttely Työn jälkeen sekä veistosten arvoluokittelu. Pitkän ja monivaiheisen tutkimustyön jälkeen veistostiedosto on täydentynyt siten, että ainoastaan muutama muotokuva on vielä tunnistamatta. Veistostiedot on koottu aikajärjestykseen kansioittain ja perustiedot museon veistosten perusnäyttelyn töistä julkaistaan Työn jälkeen – luettelossa 2008.

5. KOKOELMIEN NYKYTILA

Keskeisimmät museokokoelmat ovat kulttuurihistorialliset säätyläiskulttuuria valaiseva Harjulan koti-irtaimisto ja maaseutukulttuuriin liittyvä Maahengen temppelin kokoelma sekä taidemuseon Cedercreutzin oman tuotannon- ja aikalaistaiteen kokoelmat. Osa kokoelmista muodostaa pysyviä kokonaisuuksia, joita ei tule muuttaa. Taiteilijakoti Harjula on oma kokonaisuutensa samoin Maahengen temppeli, joka on jo kerättäessä tarkoitettu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Museon *toimitilat* muodostavat seitsemän kokonaisuutta: taiteilijakoti Harjula, taidemuseo, uusi Maahengen temppeli, kuva-arkisto, asiakirja-arkisto, kirjasto ja rakennukset ja rakennelmat. Perusnäyttelytiloina toimivat taiteilijakoti Harjula, taidemuseo, ateljee ja veistosnäyttely sekä uusi Maahengen temppeli.

Museon *kokoelmat* on jaettu niiden hallittavuuden ja luonteen takia neljään kokoelmaryhmään: taidekokoelma, kulttuurihistoriallinen kokoelma, av-materiaalikokoelma ja arkistokokoelma. Seuraavassa on luetteloituna eri toimitilojen - ja näyttelykokonaisuuksien sisältämät kokoelmat:

Taiteilijakoti Harjula	Kulttuurihistoriallinen kokoelma
	Taidekokoelma
Taidemuseo	Taidekokoelma
Maahengen temppeli	Kulttuurihistoriallinen kokoelma
Kuva-arkisto	Av-materiaalikokoelma
Asiakirja-arkisto	Arkistokokoelma

Kokoelmien sisältö on jaettu *esinelajeihin* lajitunnuksin. Diarointaessa esineet saavat päätunnuksen (=kantakirjatunnus KK) sekä lajitunnuksen. Ainoastaan kulttuurihistorialliset esineet lukuun ottamatta tekstiilejä (T.) saavat pelkän päätunnuksen KK. Vanha luettelointitunnus MT (= Maahengen temppeli) ei ole enää käytössä (MT 1-1952 = KK 3164-5115). Lajitunnukset:

Kulttuurihistoriallinen kokoelma	Harjavalta-kokoelma (H. ei käytössä)
	Maahengen temppeli (MT.)
	Taiteilijakoti Harjula (TH.)
	Postikorttikokoelma (PK.)
	Tekstiili (T.)
Taidekokoelma	Exlibris (E.)
	Juliste (J.)
	Maalaus, piirros, grafiikka (M.)
	Painokuva (P.)
	Siluetti (S.)
	Veistos, reliefi, mitali (V.)
Av-materiaalikokoelma	CD-levy (CD.)
	DVD-levy (DVD.)
	Diapositiivi (D.)
	Kaitafilmi ja video (KF.)
	Kartta (KA.)
	Kuvalaatta (KL.)
	Valokuva ja negatiivi (VK., N.)
	Ääninauha (Ä.)
Arkistokokoelma	Museotoiminnallinen aineisto
	Lehtileike
	Harjavalta-aineisto

5.1. Museon toimitilat

Taiteilijakoti Harjula

Emil Cedercreutzin koti Harjula (1914) kuuluu kansainväliseen taiteilijoiden maaseutuateljeekotivirtaukseen. Cedercreutzin itsensä suunnittelema ja rakennuttama niin sanottu kokonaistaideteokseksi luotu koti, on tarkoitettu pysymään interiööreiltään ja ulkoasultaan alkuperäisenä ja yhtenäisenä kokonaisuutena. Cedercreutz halusi, että jokaisella esineellä tuli olla oma tarinansa ja yhdessä niistä piti syntyä värien ja muotojen harmoninen sinfonia.

Harjulan taiteilijakotimuseossa on Emil Cedercreutzin jäämistönä koti-irtaimistoa noin 6000 nimikettä, joista koti-interiöörimuseona on esillä 915 objekti. Irtaimisto käsittää koko Emil Cedercreutzin elämän osa-alueet. Se on tarkoitettu ehjäksi kaikki ihmiselämän osa-alueet kattavaksi kokonaisuudeksi kastemekosta kuolinvuoteella luettuun raamattuun tai tyrävyöstä taideteoksiin. Lisäksi kokoelmaan on palautunut jonkin verran Ilmari Kuulan ja sittemmin hänen perikuntansa lahjoituksina Kuulan ja hänen perheensä käytössä ollutta Cedercreutzille kuulunutta jäämistöä. Jäämistöön kuuluu veistoksia 635 kpl, maalauksia 497, siluetteja 1344 ja kuvalaattoja 63. Osa irtaimistosta on varastoituna ja esineitä käytetään esimerkiksi teemanäyttelyissä ja tutkimuksessa. Osa taideteoksista on esillä nykyisen taidemuseon ja siluettinäyttelyn tiloissa. Kirjoja ja lehtiä Cedercreutzin jäämistönä on noin 3000 kpl, joista pääosa sijaitsee Harjulan kirjastossa, osa käsikirjastossa ja asiakirja-arkistossa.

Taidemuseo

Ateljee ja veistossali

Ateljeessa ja veistossalissa on esillä Emil Cedercreutzin kuvanveistotuotannosta koottu retrospektiivinen perusnäyttely "Työn jälkeen", joka valmistui keväällä 2004. Näyttelyssä tuodaan esille Cedercreutzin kehittyminen kuvanveiston opiskelijasta tuotteliaaksi kuvanveistäjäksi. Aikanaan Cedercreutz toi aristokraattisena pidettyyn kuvanveistoon uuden aihepiirin, kuten maatyön ja maalaiselämän kuvaukset. Myös uudet tyyliuunnat, kuten veistosten jättäminen impressionistis-realistisiksi luonnoksiksi ja tekniset toteutukset kuten jalusta ja veistokuvan oleminen samaa kokonaisuutta, näkyvät tuotannossa. Aihevalinnan laajuus perinteisistä muotokuvista ja muistomerkeistä arkielämän kotipiiriin koiriin ja kissoihin tai kaukomaiden eksoottisiin norsuihin ja apinoihin, kuvastaa kuvanveistäjän aiheiden moninaisuutta. Yhteiskunnallisesta laaja-alaisuudesta osoittavat ihmisten muotokuvat kulttuuri- ja valtioelämän huipulta tavallisiin työläisiin ja urheilijoihin. Huomattavaa on myös Cedercreutzin taidekasvatuspyrkimys, jota hän toteutti lahjoittamalla teoksiaan lasten ulottuville koulujen tiloihin.

Cedercreutzin tuotannon töitä on esillä myös muissa museon tiloissa. Osa kokoelmaan kuuluvista veistoksista on varastoituna. Taidehallissa ja Harjulassa on esillä jonkin verran Cedercreutzin aikalaiskuvanveistäjien tuotantoa. Näistä eniten on Cedercreutzin opettajan ja ystävän Viktor Malmbergin tuotantoa.

Taidehalli ja maalauskoelma

Museon perusnäyttelytiloissa niin taidehalleissa kuin taiteilijakoti Harjulan interiööreissä olevat taideteokset ovat Emil Cedercreutzin jäämistöä. Cedercreutzille kuulunut maalaustaidekoelma on ainutkertainen kokonaisuus, koska se on muotoutunut vähitellen omistajansa näkemyksen ja ystävyssuhteiden pohjalta. Harjulan maalaukset ovat pääosin hänen ulkomaan matkoiltaan hankkimiaan vanhempia uskonnollisia aiheisiä teoksia. Taidehallien maalaukset taas ovat kotimaista 1900-luvun alkupuolen maalaustaidetta, lähinnä marraskuulaisten ja Septem-ryhmän maalareiden töitä. Maalausten esillepano on vaihdellut vuosien saatossa. Cedercreutzin aikana maalaustaidekoelma sijaitsi taiteilijan Helsingin asunnossa sekä Harjulassa. Nykyään osa näistä teoksista on sekä museon perusnäyttelyssä ja varastossa.

Kotimaisten taiteilijoiden osuus koostuu Cedercreutzin lahjoina, ostoina tai vaihtoina taiteilijakollegoilta sattumanvaraisesti saamista töistä. Joukossa on muutamia niin sanotun kansallisromanttisen jalkikauden töitä, mm. Väinö Hämäläisen, Emil Danielssonin ja Vilho Sjöströmin teokset. Septem-ryhmän maalareista eniten eli 24 työtä on Verner Thomelta, joka oli Cedercreutzin hyvä ystävä.

Myös Alfred William Finchiltä on muutama öljymaalauksia ja useita grafiikan lehtiä. Muita suomalaisia taiteilijoita ovat Uno Alanko, Helmi Biese, Alvar Cawen, Ragnar Ekelund, Axel Haartman, Yrjö Ollila, Jalmari Ruokokoski, Hanna Rönnerberg, Lennart Segerstråle, Anna Snellman-Kaila, Eero Snellman,

Robert Zarasto ja Eric Vasström. Cedercreutzia taiteilijauralle kannustaneelta Albert Edelfeltiltä on kokoelmassa yksi piirros.

Museon taidekokoelmiin kuuluu Emil Cedercreutzin jäämistön taideteosten lisäksi Satakuntalaisen taiteen kokoelma. Se on syntynyt vähitellen museon toimintojen myötä. Omana kokoelmana se mainitaan ensi kerran 1992 vuoden toimintakertomuksessa. Satakuntalaisen taiteen kokoelman synty juontaa juurensa harjavaltaisaiheisten maalausten ja harjavaltaisten taiteilijoiden töiden ostoista museon kokoelmiin 1980-luvulla. Sittemmin ajatus laajeni satakuntaissa-syntyisten taiteilijoiden ja/tai Satakunnassa asuneiden ja vaikuttaneiden taiteilijoiden teosten hankintaan museon kokoelmiin. Hankinnat tapahtuivat lahjoina tai ostoina. Ostoihin museolla ei ole juuri ollut varoja, mutta Emil Cedercreutzin säätiö on tukenut satakuntalaisen taiteen ja museon profiilin nostoa ostamalla museossa pidetyistä satakuntalaisten taiteilijaseurojen näyttelyistä joitakin teoksia museon kokoelmiin.

Merkittävän lisän Satakuntalaisen taiteen kokoelman kartuttamiseen antoi Porin taidekoulun rehtori Pertti Ala-Outinen, joka lahjoitti useilta koulunsa oppilailta olleilta taiteilijoilta ostamia taideteoksia kokoelmaan. Toinen merkittävä kokonaisuus, jonka kokoelma sisältää on Into Linturin retrospektiivinen kokoelma, jonka Into Linturin perikunta taiteilijan toivomuksen mukaisesti lahjoitti kokoelmaan.

Kokoelmaan on pyydetty lahjoituksia myös suoraan taiteilijoilta periaatteella, että he lahjoittaisivat kokoelmaan jonkin sellaisen taideteoksen tai useampia, joilla he haluaisivat oman valintansa mukaisesti tulla jälkimäailmalle talletetuiksi.

Siluettinäyttely

Näyttely on katsaus Emil Cedercreutzin siluettituotantoon. Näyttely esittelee Cedercreutzin siluettituotannon lapsuuden aikaisesta siluetista hänen myöhempään tuotantoonsa valottaen samalla taiteilijan erilaisia leikkaustekniikoita sekä aihepiirejä.

Maahengen temppeli

Kokoelman pääpaino on Emil Cedercreutzin keräämässä kulttuurihistoriallisessa esinekokonaisuudessa, joka hänen omien sanojensa mukaan tuli olla: "... maanviljelyksen alkusoitto, ylistyslaulu maan, auringon ja ihmisen yhteistyölle." Kokoelmaan kuuluu noin 2000 esinettä ja ne ovat pääosin satakuntalaisia maaseudun entisaikojen elämänmenoon liittyviä esineitä 1750-luvulta 1950-luvulle. Esineistön aikarajana on maatalouden koneellistuminen.

Näytteillepano mukailee alkuperäisen Maahengen temppelin ajatusta tuoden esille Satakunnan maaseudun elämää ja elinkeinoja yksittäisine työprosesseineen: kalastus, peltotyöt, ruokatalous, kulku- ja kuljetusvälineet, huonekalut, miesten työt, liikkuminen ja matkustaminen, kodin tekstiilit, valaistusvälineet, kodin askareet ja käsityöläisten esineistö. Näyttelypinta-ala on noin 1000 m². Cedercreutzin sanoin näyttelyn tavoitteena on ollut, että kävijä kohtaisi museossa esi-isien elämän ja aherruksen.

Kuva-arkisto

Kuva-arkisto on keskittynyt keräämään Emil Cedercreutziin ja Harjavaltaan liittyviä valokuvia sekä audiovisuaalista materiaalia. Kuva-arkistoon kuuluu yli 35 000 luetteloitua valokuvaa ja negatiivia, yli 17 000 diaa, kaitafilmejä, videoita, ääninauhoja ja cd-levyjä.

Asiakirja-arkisto

Asiakirja-arkisto on keskittynyt tallentamaan Emil Cedercreutziin liittyvää aineistoa, museo- ja kulttuurikeskuksen toimintaan kuuluvaa sekä hallinnollista että toiminnallista aineistoa. Arkistoon on tallennettu myös kotiseutuarkistoaineistoa.

Rakennukset ja piha-alueen rakennelmat

Emil Cedercreutzin museon alue on pinta-alaltaan 23 540 m². Se käsittää neljä suurehkoa rakennusta: taiteilijakoti Harjula, alkuperäinen Maahengen temppeli, taidemuseo, johon liittyy kiinteästi alueen uusin rakennus Maahengen temppeli. Lisäksi museokokonaisuuteen kuuluu taiteilijakoti Harjulan piharakennukset.

Harjula

Harjula on Emil Cedercreutzin rakennuttama ja suunnittelema taiteilijakoti. Se valmistui v. 1914. Pintala on 465 m², josta lämmintä museonäyttelytilaa on 284 m², lämmintä vahtimestarin käytössä ollutta asuintilaa 50 m², joka on nyt varastotilana. Kylmää varastotilaa on 131 m².

Harjulan suunnitteluun Cedercreutz ei käyttänyt arkkitehtiä, vaan suunnitteli kaiken itse. Rakennuksen rungon muodostaa Harjavallan Simulan talon vanha paritupatyyppinen talonpoikaistalo, joka on siirretty Harjavallan keskustasta, läheltä nykyistä Honkalan urheilukeskuksen pesäpallo- tai luistinrata-aluetta. Päärakennukseen on lisätty Simulan naapurista, Lapilan talon pihasta siirretty luhti, johon on tehty keittiö ja pari makuuhuonetta. Rivin pitkälle itäsivulle on rakennettu matala, alun perin kevytrakenteinen ja lämmittämätön, eteishalli ja eteläpäätyyn tehty uloke, puuliiteri. Myös rakennuksen pohjoispäädyssä on uloke, jossa on raput yläkertaan. Rivi on aikoinaan korotettu toisella kerroksella ja siellä on viisi kesäkäyttöistä, siis ilman lämmityslaitteita ja lämpöeristeitä olevaa vierashuonetta peräkkäin.

Asuinrivissä on mansardikatto, kun taas luhdissa on perinteinen harjakatto ja eteishallissa mansardikattoon ja liiterissä ja rappuhuoneessa rivin seiniin liittyvät pulpettikatot. Kateaineena oli aluksi punaiseksi maalattu päre, mutta luultavasti 1930-luvulla Harjula sai peltikatteen.

Asuinrivin hirsiseinät on vuorattu valkoisella pystylaudoituksella ja saumat peitetty mustilla rimoiilla. Joenpuoleisen julkisivun vuoraus on katkaistu leveällä vaakasuuntaisella rappauskaistaleella, samoin luhdin seinät siten, ettei luhdin solaosaa ole vuorattu, vaan hirret ovat jääneet näkyviin ja ne on punamullattu.

Harjulan arkkitehtuurissa on nähtävissä jugendin rakennustaiteelliset pyrkimykset. Rakennus sulautuu ympäröivään maisemaan ja se on samalla käytännöllinen. Käytännöllisyyttä edustavat suorakaiteen muotoinen pohjaratkaisu, joka minimoi kulmat ja nurkat, ja mansardikatto, joka mahdollisti yläkerran tehokkaan tilankäytön. Myös ikkunoiden suhteellinen kapeus ja korkeus, niiden runsaus ja sijoittelu katsottiin nimenomaan sisustuksen kannalta käytännölliseksi, koska tällainen ikkunarakaisu mahdollisti joustavan huonekalujen sijoittelun.

Jugendin ihanteina olivat maalaisrakennukset ja niistä omaksuttiin pystysuora laudoitus, jonka saumat on peitetty rimoin, sekä väritys, joka "taiteellistettiin" niin, että pohja oli valkoinen, rimat joko punaisia tai mustia. Pohjakerroksen kantavaa merkitystä haluttiin korostaa jakamalla seinän pystylaudoitusta vaakasuoralla rappauskaistaleella kahteen osaan. Samalla saatiin haluttu vastakohtaisuuksien vaikutelma korostetuksi käyttämällä eri materiaaleja eri suuntiin menevissä pinnoissa.

Viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana Harjulan rakennus on tarvinnut yksittäisiä korjaustoimenpiteitä: 1950-luvulla rakennettu terassi purettiin rakennukseen kuulumattomana ja huonokuntoisena 1977, eteishallin seinän laudoitusta paikattiin 1972, yläkerta ei ole koskaan ollut avoinna yleisölle rakennuksen heikon välipohjan takia, ulkokatto maalattiin 1980- ja 1990-lukujen taitteessa. Rakennus peruskorjattiin ulkopuolelta 1981: ulkoseinien lahoja kohtia uusittiin ja talo maalattiin alkuperäisin värein.

Harjulan pihapiiri

Harjulan pihapiiriin on kuulunut joukko pienempiä rakennuksia ja rakennelmia, joista osa on jo hävinnyt. Seuraavassa on esiteltynä sauna, heinälato, talli, maakellari, tuulimylly, lipunmyyntikojut, koirankoppi, navettarakennus, vinttikaivo ja Hyveen kaivo.

Sauna

Päärakennuksen tyyliin laudoitettu ja maalattu punavalkoinen sauna sijaitsi 1920-luvulta vuoteen 1942 joen töyräällä, josta se siirrettiin nykyiselle paikalleen, koska jokitörmä alkoi lohkeilla koskien patoamisen jälkeen. Saunassa oli löylyhuone ja eteinen. Uuden ulkomaalin sauna sai 1976 ja uuden katon 1979.

Heinälato

Saunaa vastapäätä on Köyliöstä siirretty vanha heinälato, jonka Emil Cedercreutz on koristellut kansallisromanttisin päätylaudoin ja oveen naulankannoista muodostetuilla ilijaiheilla, joita on myös Cedercreutzin sukuvaakunassa. Cedercreutzin pitäessä karjaa Harjulassa 1920-luvun alkupuolelle asti, lato oli heinäsuojana. Karjanpito loppui 1920-luvun

alkupuolella kun Cedercreutz osti talviasunnon Helsingistä. Harjulaan hän otti asumaan kiinteistöä hoitamaan puuseppä Ilmari Kuulan perheineen 1933. Harjula II tilan peltoineen Cedercreutz myi 1934 Harjavallan sairaalalle, koska ei enää tarvinnut karjanrehua varten peltoa. 1970-luvulle saakka latoa käytettiin mankelihuoneena, nykyisin se toimii tarvikevarastona.

Talli

Kivistä rakennettu talli on luultavasti peräisin 1910-luvulta. Alkuperäisessä tarkoituksessaan se toimi aina 1920-luvun puoliväliin saakka. Sen jälkeen sitä käytettiin jäähuoneena 1940-luvun loppuun asti. Talli peruskorjattiin ja se toimii nykyään museokauppa Tallipuotina.

Maakellari

Tallin ja asuinrivin välissä on maakellari.

Tuulimylly

Harjulan nurkassa on sijainnut tuulimylly ilman siipiä, ja se purettiin 1970-luvulla.

Lipunmyyntikojut, koirankoppi, navettarakennus

Cedercreutz osti Harjavallassa 1935 pidettyjen laulujuhlien jälkeen järjestäjiltä kaksi lipunmyyntikojua, joista toisen hän pystytti linja-auton odotuskopikseen maantien poskeen koivukujan päähän, toisesta tehtiin leikkimökki talonmiehen tyttarelle Agnes Kuulalle. Lohdin solan alla on ollut koirankoppi, joka on hävitetty ennen vuotta 1951. Piha-alueella sijainnut navettarakennus on luultavasti peräisin 1910-luvulta. Navetassa oli työkaluvaja ja autotalli, ja tuulimyllyn alaosa täysin lahonneena vuonna 1976. Navetta purettiin 1954 taidemuseorakennuksen galleriaosien laajennuksen tieltä.

Vinttikaivo, Hyveen kaivo

Pihapiirissä on ollut vinttikaivo, josta muistona on myllynkivi. Kaivo on todennäköisesti hävitetty 1956 taidemuseota rakennettaessa, koska silloin taidemuseon takana sijaitsevasta kaivosta alettiin ottaa vesijohtoihin vettä. Toinen kaivo, niin sanottu Hyveen kaivo, sijaitsi veistossalin nurkalla. Cedercreutz suunnitteli sen kansirakenteet ostamistaan räystäskoristeraudoista 1938. Nykyään kaivo sijaitsee museon ulko-ovelle kulkevan kulkuväylän vasemmalla puolella.

Alkuperäinen Maahengen temppeli

Maahengen temppeli on rakennettu vuosina 1916–1942 ja se on pinta-alaltaan 583 m². Alkuperäinen Maahengen temppeli on ensimmäinen varsinaisesti museokäyttöön tehty rakennus Emil Cedercreutzin museon alueella. Kuten Harjulan rakentamisessa Emil Cedercreutz toimi tämänkin rakennuksen teossa itse sekä arkkitehtinä että rakennusmestarina. Piirustuksia ei juuri ollut, metrimittaa ei käytetty eikä rakennukseen tehty kahta täsmälleen samanlaista ikkunaa. Pääosin rakennuskompleksi on koottu vanhoista rakennuksista puretuista materiaaleista.

Maahengen temppeli rakennettiin osa osalta vuosien 1916 ja 1942 välillä sen mukaan, miten kokoelmat karttuivat. Eri osien rakentamisjärjestys oli seuraava:

1916	Ensimmäinen rakennus, peltokaluhuone
1932	Torniosa
1935	Kulkuneuvo- eli ajokaluosasto
1937	Vakkaosasto ja ateljeen eli pirtin ja vaunuvajan eli vaunu-osaston liittäminen; Emil Cedercreutz sisustin entisen ateljeensa museopirtiksi, rakensi vakkahuoneen ja sisusti entisen vaunuvajan vaunu- ja rekiosaston museohuoneeksi
1938	Paja-, nahkurin ja puusepänverstasosasto
1942	Laivaosasto

Maahengen temppelin peruskorjaus aloitettiin 1993 Harjavallan Maataloustuottajien toimesta ja osin Museoviraston varoin. Vuonna 2006 aloitettiin konservointitilan rakennuttaminen puretun vaunuvajan paikalle. Uusien konservointitilojen on tarkoitus valmistua syksyllä 2008.

Ateljee ja veistossali

Vuoteen 1936 saakka Emil Cedercreutz työskenteli Maahengen temppelin lähellä sijainneessa ateljeessa, joka 1937 liitettiin Maahengen temppelin rakennuskompleksiin niin sanottuun maalaispiirtiosastona. Suuret veistoksensa, kuten Kyntäjä-ryhmä, Cedercreutz joutui tekemään Harjulan lähistöllä olleessa Suomen suulissa, jonka hän oli ostanut. Harjulan eteishalli toimi Cedercreutzin veistosgalleriana vuoteen 1936.

Uusi ateljee ja veistossali valmistuivat 1936. Ateljee on 97 m² ja veistossali 195 m². Suunnitelmat uuden ateljeen ja veistosvaraston rakentamiseksi käynnistyivät 1930-luvun puolivälissä. Harjula I tontti oli liian pieni, joten rakennusta varten oli hankittava lisää maata. Naapurit, talousneuvoksetar Manta Ylinen ja talousneuvos Kustaa Ylinen lahjoittivat 20.4.1936 Cedercreutzille kaistaleen maata Harjula I tontin rajalta.

Tulevan ateljee- ja veistosnäyttelyrakennuksen piirustuksen ja suunnitelmat Cedercreutz tilasi kokemäkeläiseltä rakennusmestari A. Eräseltä. Piirustuksen mukainen rakennus olisi tullut liian kalliiksi, joten Cedercreutz sovelsi piirustuksen ajatuksia tulevaan rakennukseen ja toimi sen rakennusmestarina.

Rakennus valmistui 1936. Se on tiilinen, rapattu pulpettikattoinen rakennus, jonka toisessa päässä oli tilava (97 m²), korkea ja valoisa ateljee ja matalahko halli veistosten ja maalausten näyttelytilana (195 m²). Ateljee oli Cedercreutzin käytössä kesäisin vuoteen 1948 niin kauan kuin hän jaksoi työskennellä. Veistossalissa hän esitteli paitsi omia veistoksiaan myös keräämäänsä maalauskoelmaa.

Kun vastuu Emil Cedercreutzin kokoelmien hoidosta vuonna 1971 siirtyi Harjavallan kauppalalle, oli tilanne veistoskoelman kohdalla vaikea. Yksinkertaisen peltikaton ja lämpöeristämättömien seinien vuoksi veistokset olivat olleet vuosikymmeniä alttiina vuodenaikojen ja säätilojen vaihteluille. Tilanne parani hieman 1975, kun rakennukseen tehtiin välikatto, samassa yhteydessä uusittiin myös valaistus ja näytteillepano. Uusi ulkokatto veistossaliin tehtiin 1978. Ateljeehen rakennettiin 1971 yleisön WC-tilat, jotka purettiin Maahengen temppelin A-osan valmistuttua 1977.

Taidemuseon ateljee-osa peruskorjattiin 1985 lämpimäksi tilaksi ja siihen tehtiin varastotiloja entisten yleisön WC-tilojen paikalle. Varastotilat purettiin 2000-luvulla. Vuosina 1986–1987 veistossali peruskorjattiin lämpimäksi tilaksi.

Tuuliviiri savupiipun päällä on levyseppä Arvi Kiviojan 1956 valmistama.

Taidemuseo

Cedercreutzin Helsingin asunnon laajat taidekokoelmat, jotka kuvanveistäjän kuoleman jälkeen siirrettiin Harjavaltaan, tarvitsivat asianmukaiset näyttelytilat. Hanketta lähti viemään eteenpäin Emil Cedercreutzin säätiö ja kotiseutuyhdistys Harjulan Kilta. Laajennusosa ateljee- ja veistossalirakennuksen yhteyteen valmistui 1956 arkkitehti Toivo Anttilan suunnittelemana ja rakennusliike Koskinen & pojat rakentamana. Rakennuttajana oli Emil Cedercreutzin säätiö.

Alun perin lämmintä näyttelytilaa oli yläkerroksen kaksi näyttelyhallia (=taidehalli, 175,5 m²) ja alakerroksen kaksi näyttelyhuonetta (92,5 m²). 1970-luvulla museon toiminnan vilkastuttua alakerran tilat otettiin museokäyttöön. Tilassa työskenteli muun muassa museoapulainen. Nyt siellä sijaitsevat kuva-arkisto, kulttuurihistoriallisten pienesineiden ja tekstiilien varasto. Pinta-ala on 298 m² sekä öljyllä toimiva lämpökeskustila, jossa nykyään on veistosvarasto.

Yläkerran iso näyttelyhalli (135 m²) otettiin vaihtuvien näyttelyjen käyttöön 1973. Siinä se toimi vuoden 1977 loppuun Maahengen temppelin A-osan valmistumiseen asti. Vaihtuvien näyttelyjen pitoa varten sekä iso että pikkuhalli korjattiin 1973: seinät maalattiin valkoiseksi, seinäpinnat tapetoitiin juuttikankaalla ja maalattiin, ikkunat peitettiin liikkuvilla seinälevyillä, lattiaan pantiin Novena-neulehuopamatto, näyttelyhallin osaväliseinän erottamasta tilasta tehtiin museonjohtajalle toimistohuone. Aikaisemmin toimistohuoneessa oli ollut esillä museon uuden Maahengen temppelin pienoismalli. A-osan valmistuttua huone oli vuodet 1978–1983 museomestarin toimistona. Toimisto otettiin kuvastudiokäyttöön ja diojen kehystys-, valokuvien arkistointi- ja kuvien luettelointikäyttöön 1983.

Ison näyttelyhallin sisäseinäpinnat palautettiin ruskeasävyisiksi juuttikankaalla päällystetyiksi ja ikkunaseinän levyt poistettiin 1984. Tuolloin myös ikkunoiden lämpöeristystä parannettiin.

Vuonna 1977 pikkuhalli (62 m²) korjattiin nykyiseen asuunsa (40,4 m²). Samassa yhteydessä hallin perältä erotettiin tekstiilivarastotilaksi (21,60 m²). Aikaisemmin hallin peräosaa oli käytetty toimistotyöhuoneena. Nykyään varasto toimii kotiseutuyhdistys Harjulan Kilta ry:n omistaman museokauppa Tallipuodin tuotevarastona.

Uusi Maahengen temppeli

Maahengen temppelin uudisrakennusprojekti on käsitelty luvuissa 4.3. ja 4.4.

5.2. Kokoelmien pääpaino

Museon kokoelmien pääpaino on Cedercreutzin kuvanveisto- ja siluettituotannossa, ja niihin liittyen hänen muussa elämäntyössään.

Taidekokoelma

Taidekokoelma sisältää Emil Cedercreutzin oman tuotannon- ja hänen jäämistönsä taidekokoelmat, Satakuntalaisen taiteen kokoelman sekä taidekokoelmaan kartuntana tulleet työt. Harjavallan kaupungin taidehankinnat (KTH) eivät kuulu museon kokoelmiin, vaan kulttuurikeskuksen hallintaan ja niistä vastaa kulttuuritoimenjohtaja. Taidekokoelman kartunnan diariointi ja luettelointi on kesken.

Sulkuihin on merkitty viimeisin inventaarionumero vuodelta 2007. Kokoelmiin kuuluvat taiteilijat luuteloitu liitteeseen 3.

Exlibris (E. 342.)

Kokoelmaan on tallennettu sekä satakuntalaisten tekijöiden että satakuntalaisille henkilöille omistettuja kirjanomistajamerkkejä.

Juliste (J. 505)

Kokoelma sisältää sekä museolla että Harjavallassa järjestettyjen tapahtumien ja näyttelyiden julisteita. Näiden lisäksi kokoelma sisältää niiden museonäyttelyiden julisteita, joissa museomme kokoelmat ovat olleet esillä.

Maalaus, piirros, grafiikka (M. 685)

Kokoelma sisältää Emil Cedercreutzin oman tuotannon ja hänen jäämistönsä taidekokoelmat, jossa merkittävänä kokonaisuutena Cedercreutzin ystävän Verner Thomen töitä. Kokoelma sisältää myös Satakuntalaisen taiteen kokoelman sekä otoksen harjavaltalaisten koululaisten piirustuksista: Harjavallan lukion III luokan oppilaiden työt 1979, Harjavallan vanhoja puutaloja; Harjavallan nuorisolautakunnan kuvataidekerho 1981, erilaisia aiheita; Vinnarin kuvataidekerhon lapset 1979–1980, erilaisia aiheita. Lisäksi kokoelmaan kuuluu Pertti Ala-Outisen lahjoittama kokonaisuus Lasten taide. (Ks. 5.1. Taidemuseo / Taidehalli ja maalauskoelma).

Painokuva (P. 12)

Kokoelma sisältää Emil Cedercreutzin hankkimien taiteilijoiden painokuvat.

Siluetti (S. 1493)

Kokoelman pääpaino on Emil Cedercreutzin siluettituotannossa ja muun muassa merkittävässä Kalevala-sarjassa. Kokoelmaan kuuluu myös sekä suomalaisten että ulkomaalaisten siluettitaiteilijoiden lahjoituksena tulleet töitä, kuten kiinalaisen paperinleikkaustaiteen mestarikäsityöläisen Zhang Hgewin koulukunnan työt. Osa lahjoituksina tulleista suomalaisten siluettitaiteilijoiden töistä on luuteloimatta. Yksi luuteloimattomista kokonaisuuksista on Eero Mannisen laaja siluettikokoelma. Silueteista otetut valokopiokuvat hakukortistona sijaitsevat studiossa.

Veistos, reliefi, mitali (V. 765)

Kokoelman pääpaino on Emil Cedercreutzin veistostuotannossa (V. 1-654). Kokoelma sisältää myös Cedercreutzin aikalaiskuvanveistäjien tuotantoa. Näistä eniten on Cedercreutzin opettajan ja ystävän Viktor Malmbergin tuotantoa.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma

Kulttuurihistoriallinen kokoelma käsittää säätyläiskulttuuria valaisevan Harjulan koti-irtaimiston, maaseutukulttuuriin liittyvän Maahengen temppelin kokoelman sekä vaunu- ja ajokalukokoelman. Kokoelmaan kuuluu myös Harjavallan paikallishistoriaan liittyvä Harjavalta-kokoelma (H.) sekä postikorttikokoelma (PK.). Paikallishistorialista aineistoa on kartutettu sekä yksityisiltä ihmisiltä saaduista lahjoituksista että keräystempauksen Kotien kätkeistä turvin vuonna 1977. Osa kartutusta tulleista esineistöistä täydentää Maahengen temppelin näyttelyä. Kokoelman kartutuksen diariointi ja luettelointi on kesken.

Postikorttikokoelma (PK.) sisältää Cedercreutzin tuotannosta kuvitetut lähinnä siluetti- ja veistosaiheiset kortit, Cedercreutzin itsensä saamat niin sanotut jäämistössä olevat kortit, Harjulan Killan tuottamat kortit, Harjavalta-aiheiset kortit sekä lahjoituksena tulleet postikortit. Postikorttikokoelma on tallennettu arkistokokoelmaan sekä signumilla PK. että A.

Tekstiili (T. 1674)

Kokoelma sisältää sekä Emil Cedercreutzin jäämistön että kartutusta tulleet tekstiilit, kuten Harjavallasta Kotien kätkeistä keruuhankkeen tekstiilit. Cedercreutzin keräämä 69 ryijyn kokoelma on ainutlaatuinen kokonaisuus. Jäämistöön kuuluvat tekstiilit ovat pääosin sekä sisustustekstiilejä että vaatteita.

Av-materiaalikokoelma

Kokoelma on keskittynyt keräämään Cedercreutzin elämään ja elämäntyöhön sekä Harjavallan paikallishistoriaan liittyvää aineistoa. Kokoelma sisältää seuraavat aineistot: valokuvat ja negatiivit, diapositiivit, kaitafilmit ja videot, kartat, kuvalaatat, ääninauhat, CD:t ja DVD:t.

Av-materiaalikokoelman kartutuksen diariointi ja luettelointi on kesken. Osa aineistosta sijaitsee satunnaisissa paikoissa johtuen tilan ja työvoiman puutteesta. Aineisto tarvitsee kokonaisuudessaan päivityksen niin seulonnan, luetteloinnin kuin säilytysmateriaalien ja – olosuhteiden osalta. Tällä hetkellä on mahdollista vain joilta osin aineiston uudelleen järjestely sekä tilojen siistiminen. Tulevaisuuden yksi suurimmista haasteista tulee olemaan aineiston digitoiminen.

Valokuvista ainoastaan kehystetyt Harjulassa sijaitsevat valokuvat ovat saaneet päänumeron. Muuten valokuvat on merkitty ainoastaan lajikirjaan VK. Huomattavan osan näistä valokuvista muodostaa kokoelmakuvat ja – diat.

Kokoelman sisältö on luetteloitu pääpiirteissään liitteessä 3.

Arkistokokoelma

Kokoelman pääpaino on Emil Cedercreutzin arkistojäämistössä, Aina Lähteenojan Cedercreutzin koskevassa arkistojäämistössä sekä Cedercreutzia ja Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskuksen toimintaa koskevassa lehtileikearkistossa. Cedercreutzia koskeva lehtileikearkisto on koottu aikajärjestyksessä 1899–1950 –luvulle saakka. Kokoelmaan kuuluu myös museo- ja kulttuurikeskuksen toimintaan ja kokoelmiin liittyvää aineistoa, Harjavallan paikallishistoriallista aineistoa sekä satakuntalaisia taiteilijoita koskevaa aineistoa.

Asiakirja-aineiston arkistointi on satunnaista. Koko arkistomateriaali tarvitsee pikaisen seulonnan ja uudelleenjärjestelyn. Osa arkisto-aineistosta on luetteloitu signumilla A sekä kartutustunusnumerolla. Aineisto on sijoitettu mappeihin, jotka sijaitsevat arkistohyllyillä mappien koon mukaisena kolmena sarjana juoksevasti numeroituina. Esimerkiksi Q 1 (Qvarto-kokoinen kansio numero yhdestä eteenpäin), F 1 (Foliokokoinen kansio numero yhdestä eteenpäin) ja K 1 (A4-kokoinen kansio numero yhdestä eteenpäin). Kansioaineistosta on hakukortti joko henkilö-, yhdistys- tai aineistonimen mukaisesti. Arkistonaineistosta on luettelot, jotka eivät ole ajan tasalla. Viimeisen viidentoista vuoden aikana aineistoa on ainoastaan laitettu kansioihin ja tehty kansionhakukortti.

5.3. Kartuntaperiaatteet ja -kohteet

Kokoelmien kartunnan lähtökohtana on Emil Cedercreutzin elämäntyö. Museon kokoelmiin tallennetaan Emil Cedercreutzin henkilöhistoriaan ja hänen elämäntyöhönsä liittyvää aineistoa. Cedercreutzin elämäntyö ohjaa myös kokoelmien kartuntaa. Kokoelmia yhdistävinä käsitteinä ovat Emil Cedercreutz sekä Satakunta.

Pääasiallinen kartuntatapa on lahjoitukset. Taloudellisten resurssien puitteissa on tehty taideostoja Emil Cedercreutzin säätiön rahoituksella Satakuntalaisen taiteen kokoelmaan ja Cedercreutzin taidekokoelman kartuttamiseksi. Museolla lahjoituksen vastaanottamisesta tai ostosta tekee päätöksen tietystä kokoelmasta vastuussa oleva museaalisen koulutuksen saanut henkilö sekä laitoksen johtaja. Muut eivät tee päätöksiä esineiden vastaanottamisesta.

Kokoelmaesineiden hankintapäätösten perustelut tiedostetaan, kirjataan ja arkistoidaan. Jokaisen lahjoituksen tai oston yhteydessä tehdään vastaanottamisen perusteista kirjallinen selvitys, jonka lahjoituksen vastaanottaja (pätöksen tekijä) laatii ja allekirjoittaa. Hankinta pitää pystyä perustelemaan kartuntaperiaatteella. Muita perusteita ei ole olemassa. Hankintaperusteluja säilytetään arkistossa olevassa Hankintaperustelut – kansiossa.

Aineistoa ei oteta vastaan, jos

- esineen vastaanottoa ei pystytä perustelemaan kartuntaperiaatteella.
- esineelle ei ole olemassa tai järjestettävissä välittömästi asianmukaista säilytystilaa.
- esineen taustasta ja alkuperästä ei ole riittävästi tietoja.
- esineen lahjoittamiseen liittyy ehtoja.

Kokoelmien vastuuhenkilöt:

- Taidekokoelma, museonjohtaja
- Kulttuurihistoriallinen kokoelma, museoamanuenssi
Tekstiilikokoelma, tekstiilikonservaattori
- Av-materiaalikokoelma, valokuva-arkiston hoitaja
- Asiakirja-arkisto, tällä hetkellä ei vastuuhenkilöä (talvi 2008)

Taidekokoelma

Exlibris (E.)

Kokoelman keräämistä jatketaan.

Juliste (J.)

Kokoelmaan talletetaan museotoimintaan ja sitä sivuavien tapahtumien julisteita.

Maalaus, piirros, grafiikka (M.)

Emil Cedercreutzin jäämistön taide säilytetään omana kokonaisuutena. Satakuntalaisen taiteen kokoelmaan pyritään keräämään teoksia.

Painokuva (P.)

Cedercreutzin jäämistössä olleet siluettikuvat tai muutoin satunnaisesti saadut painokuvat.

Siluetti (S.)

Emil Cedercreutzin siluetteja kerätään edelleen, kuten myös muiden suomalaisten ja ulkomaalaisten siluettitaiteilijoiden töitä.

Veistos, reliefi, mitali (V.)

Emil Cedercreutzin veistoksia otetaan harkitusti vastaan. Kokoelmien hoidossa ja kartunnassa tulee hyödyntää veistosten arvoluokitusta (liite 4.). Tarkoituksena ei ole kerätä kaikkia Cedercreutzin veistoksia museoon, vaan ainoastaan tietoja niistä.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma

Maahengen temppelin kokoelma

Kokoelman karttumista pyritään välttämään. Esineistöä kerätään vain siltä osin kuin ne täydentävät perusnäyttelyssä olevaa esineistöä. Esimerkiksi suutarin, räätälin ja nahkurin työpajan esineistö tarvitsee täydennystä. Kokoelmaan ei myöskään kerätä paikallishistoriallista aineistoa (H.) ellei se täydennä Maahengen temppelin perusnäyttelyä.

Harjulan irtaimisto

Harjulan taide- ja kulttuurihistoriallinen esineistö säilytetään yhtenäisenä sisustuskokonaisuutena. Varastossa olevaa Harjulan ja Helsingin kodin irtaimistoa hyödynnetään tutkimus- ja näyttelytoiminnassa. Irtaimistoon ei oteta vastaan uutta esineistöä, ellei se liity olennaisesti Emil Cedercreutzin elämään.

Av-materiaalikokoelma

Kokoelmaan talletetaan Emil Cedercreutziin ja Harjavallan paikallishistoriaan liittyvää aineistoa.

Arkistokokoelma

Arkistoon talletetaan Emil Cedercreutziin liittyvää aineistoa sekä museon toimintaan liittyvää hallinnollista että toiminnallista aineistoa. Harjavallan paikallishistoriaan liittyvä aineisto pyritään ohjaamaan kotiseutuarkistoon tai Satakunta-Arkistoon.

5.4. Arvoluokitus

Arvoluokitus toimii kokoelmahallinnan ja sen kehittämisen apuvälineenä. Tällä hetkellä se ohjaa aineiston kartuntaa ja kokoelmista poistoa, ja se määrittelee digitoitavan aineiston tärkeysjärjestyksen. Veistoksille ja valumuoteille on oma arvoluokituksensa (liite 4.). Veistoskokoelmasta Cedercreutzin veistostuotanto on luokiteltu kolmeen arvoluokkaan EU-rahoitteisen konservointiprojektin yhteydessä 2001–2004.

Arvoluokituksen avulla määritellään aineiston museaalinen arvo suhteessa kartuntapolitiikkaan. Aineiston museaalinen arvo luokitellaan sen tärkeyden, kunnon ja siihen liittyvien kontekstietojen perusteella. Jokaisessa arvoluokassa on muutama kriteeri. Kriteereitä voidaan tarkentaa, kun niiden toimivuus todetaan käytännön työssä. Aineisto saa sen arvoluokan, jossa sillä on paras kriteeri. Esimerkiksi, jos esineeseen sopii useita arvoluokan 2 kriteereitä ja yksi kriteeri luokassa 1, saa esine arvoluokan 1.

Luokka 1:

- Cedercreutzin keräämä tai hänelle kuulunut esine tai häneen liittyvä aineisto. Cedercreutzin eläessä kokoelmiin otetut esineet.
- Hyväkuntoinen esine ja aineisto, joiden tausta ja vaiheet tiedetään melko hyvin. Tällaisen esineen tai aineiston on oltava tärkeä museon kokoelmien kannalta.
- Esine, joka on ainoa kappale kokoelmissa ja joka on tärkeä museon kokoelmien kannalta.
- Esine tai aineisto, joka on harvinainen ja sitä ei ole muissa museoissa. Lahjoitustapauksissa aineisto pyritään ohjaamaan muihin museoihin, jos se ei ole tärkeä oman kokoelman kannalta.

Luokka 2:

- Esine, joka on kohtalaisessa kunnossa tai se pystytään konservoimaan. Tällaisen esineen on täydennettävä hyvin kokoelmia.
- Esine, josta on joitakin taustatietoja kuten milloin ja mistä esine on saatu. Tällaisen esineen on täydennettävä hyvin kokoelmia.
- Esine, joka ei ole ainoa kappale kokoelmissa (esim. tietyn tyyppinen rukki), vaikka se muuten olisi hyvässä kunnossa ja täydentäisi hyvin kokoelmaa.
- Esine, joka ei ole Cedercreutzin aikana otettu kokoelmiin ja se ei ole olennainen kokoelmien kannalta.

Luokka 3:

Kolmannen luokan esineet voidaan poistaa kokoelmista tai siirtää opetuskokoelmaan, mutta päätös pitää perustella kirjallisesti ja arkistoida poistetusta esineestä otetun valokuvan kanssa.

- Huonokuntoiset esineet, joita ei enää pysty tai kannata konservoida.
- Esineet, joiden taustasta ei ole tietoa, eivätkä ne ole olennaisia museon kokoelmien kannalta.
- Esineet, joita on monia vastaavia kokoelmissa (esim. lestit), eivätkä ne ole olennaisia museon kokoelmien kannalta.

Käyttökokoelma:

Esine voidaan poistaa käyttökokoelmasta ilman erillistä perustelua. Käyttökokoelma on opetuksessa, rekvisiittana jne. käytettävä kokoelma. Esineitä ei luetteloida varsinaisiksi museoesineiksi ja ne voidaan poistaa kokoelmista ilman perustelua.

- Esinetyyppi, joita on varsinaisessa museokokoelmassa useampia vastaavia ja joka ei ole muutenkaan erityisen hyväkuntoinen eikä harvinainen.
- Konservointikelvoton esine.
- Esine, josta ei ole taustatietoja ja joka ei muutenkaan ole erityisen harvinainen.

5.5. Poistoperiaatteet

Emil Cedercreutzin säätiön ja Harjavallan kaupungin välinen hallintasopimus kieltää kokoelmiin kuuluvien esineiden myynnin, vaihdon tai siirron pois museon alueelta. Hallintasopimukseen kirjattu määräys on tulkittu koskevan vain Emil Cedercreutzin jäämistöä, eikä hänen kuolemansa jälkeistä kokoelmien kartuntaa. Näin ollen esimerkiksi arvoluokkaan 3. ja käyttökokoelmaan kuuluvia esineitä saa poistaa kokoelmista, mutta niitä ei saa myydä.

Poistopäätöksen pohjana toimii esineiden arvoluokitus, paitsi veistoksille ja valumuoteille on oma luokituksensa ja poistoperiaatteensa (liite 4.). Ennen poistopäätöksen täytäntöönpanoa esineeseen liittyvät ehdot tulee tarkistaa ja niitä tulee noudattaa. Poistopäätöksen tekee kokoelmasta vastaava henkilö ja sen hyväksyy laitoksen johtaja, joka esittelee päätöksen kulttuurilautakunnalle hyväksyttäväksi. Poistopäätöksen tehnyt henkilö perustelee poiston kirjallisesti ja dokumentoi poistoon liittyvät toimenpiteet. Poistopäätöksiä säilytetään asiakirja-arkistossa sijaitsevassa Poistot – kansiossa. Esine voidaan poistaa pysyvästi kokoelmista lahjoittamalla, siirtämällä, vaihtamalla, palauttamalla tai tuhoamalla. Poistettavaa esinettä ei saa kuitenkaan myydä. Ensisijaisesti esinettä tulee tarjota toiselle museolle.

Poistettavan esineen päänumeroa ja esinelajinumeroa ei tule poistaa kokoelmista, vaan tehdä ao. luetteloihin ja Renkiin merkintä esineen poistosta.

Veistokset

Rikkinäiset valumuotit ja 3. luokan veistokset, joita ei ole tarpeen säilyttää, voidaan poistaa kokoelmista. Rikkinäisten valumuottien ja 3. luokan veistosten poisto perustellaan tapauskohtaisesti ja dokumentoidaan museossa. Työt, jotka poistetaan kokoelmista, ovat korvattavissa, koska 1. luokan kappaleista saadaan uudet ja paremmat valumuotit. Sama poistoperiaate koskee 3. luokan veistoksia. Jäljelle jää kattava kokoelma veistosten ensimmäisiä ja toisia kappaleita sekä kaikki ne uniikit ja rikkonaiset valumuotit, joista ei ole olemassa muuta dokumenttia.

Valokuvat

Kokoelmista voidaan poistaa kuvia, jotka eivät liity Cedercreutziin tai Harjavallan historiaan olennaisella tavalla. Kokoelmista voidaan poistaa kuvia, joista ei ole taustietoja ja jotka eivät ole peräisin Cedercreutzin jäämistöstä. Kaupungin kuvakokoelma on tallennettu melko huonolaatuisina reproduktioina. Samoja kuvia on saatu museoon myös alkuperäisinä, joten vastaavat reprot voidaan poistaa.

Asiakirjat

Kokoelmasta voidaan poistaa kartuntaperiaatteeseen kuulumatonta aineistoa. Poistettava aineisto tulee siirtää asianomaiseen päätearkistoon. Suositeltavia arkistoja ovat asianomaiset yksityiset keskusarkistot, maakunta- arkistot, eräät muut erikoisarkistot tai sellaiset kotiseutuarkistot, joissa on asianmukaiset säilytystilat, riittävästi henkilökuntaa ja tutkijatilat kopiointimahdollisuuksineen.

6. KIRJASTO

Kirjasto toimii pääasiassa museon toiminnallisena käsikirjastona, johon on tallennettuna Emil Cedercreutzin mittava kirjastojäämistö. Cedercreutzin kirjastojäämistön luetteloi ja järjesti 1973–1974 Juha-Veikko Mikkola. Jäämistön uskonnollisesta osasta Marjatta Kulmala teki opinnäytetyönä luettelon 1960-luvulla. Cedercreutzin kirjaston vanhimmasta osasta niin sanotun Kondar Heleniuksen kirjoista FK Eila Rämö laati bibliografian 1988.

7. KOKOELMIEN KEHITTÄMINEN

Lähitulevaisuuden keskeisimmät haasteet liittyvät kokoelmien säilyvyyden ja käytettävyyden (tutkimus-, näyttely- ja opetuskäytön) kehittämiseen ja parantamiseen. Tämä edellyttää erinäisiä toimenpiteitä:

- * Säilyvyys ja varasto-olosuhteiden parantaminen
Harjulan tekstiilien konservointi ja restaurointi. Harjulan muun irtaimiston kuntokartoitus ja konservointi. Maalauskoelman kuntokartoitus ja konservointi.
- * Näyttelytilat
Harjulan luhtiosan huoneiden palauttaminen Emil Cedercreutzin aikaiseen asuun. Taidehallien perusnäyttelyn uusiminen. Emil Cedercreutzin elämäkertänäyttelyn tekeminen. Maahengen temppelin perusnäyttelyn loppuunsaattaminen / uusiminen.
- * Asiakirja-arkisto
Asiakirjojen seulonta, luettelointi, uudelleen järjestely ja arkistointisuunnitelman tekeminen. Kotiseutu-arkistokysymyksen ratkaiseminen.
- * Valokuva-arkisto
Aineiston järjestely ja seulonta, luettelointisuunnitelman tekeminen, tietokantaan siirtäminen, säilytysmateriaalien päivittäminen ja konservointi.
- * Käsikirjasto
Aineiston järjestely ja seulonta, tallennussuunnitelma – ja ohjeistus. Kirjaston liittäminen osaksi Satakunnan maakuntakirjaston tietokantaa.
- * Saavutettavuus
Museon saavutettavuutta tulisi parantaa kaikilta osa-alueiltaan. Kiireellisimpinä osa-alueina ovat museon fyysisen ja ymmärtämiseen liittyvä saavutettavuuden kehittäminen. Yleisölle avoimissa tiloissa tulisi olla helppo ja turvallinen liikkua, kuten portaisiin ja kynnyksiin luiskat. Perusnäyttelyiden ymmärtämistä ja niiden välittämää informaatiota tulisi selkeyttää erilaisille kohderyhmille ja henkilöille, joilla ei ole aikaisempaa tietoa aiheesta. Kokoelmien digitointi arvoluokitusten mukaisesti.
- * Museon tunnettavuuden lisääminen
Julkaisujen tuottaminen kokoelmista

8. ESINEPROSESSIT

8.1. Esineen luovutus museolle

1. Esineen luovuttaja ottaa yhteyttä museoon joko puhelimitse, sähköpostitse tai tulemalla paikan päälle.

Hänet neuvotaan kokoelmasta vastaavan henkilön tai heidän estyessä laitoksen johtajan luokse.

Kokoelmavastaava haastattelee aineiston luovuttajaa ja kirjoittaa ylös esineeseen liittyvät tiedot. Päätöksen esineen vastaanottamisesta hän perustelee kartuntaperiaatteella ja kirjoittaa siitä myöhemmin kirjallisen selvityksen. Selvitykset säilytetään Luovutussopimuksen liitteenä.

Mikäli lahjoitustiedusteluissa nousee tarve nähdä esine luonnossa, sovitaan luovuttajan kanssa järjestelyistä.

Huonokuntoisten esineiden vastaanottamisesta keskustellaan myös konservaattorin kanssa.

Yleensä päätös esineen vastaanottamisesta voidaan tehdä heti.

2. Esineen luovutustapana on joko lahjoitus, osto tai deponointi.

Luovutuksesta laaditaan kirjallinen Luovutussopimus (liite 5.) kahtena kappaleena siten, että toisen saa luovuttaja ja toisen vastaanottaja.

Lahjoitukseen ei liitetä mitään ehtoja, vaan esineen kaikki oikeuden siirtyvät museolle.

Aineiston luovutuksesta tehdään merkinnät seuraaviin luetteloihin: lahjoittaja- ja lahjoitusluettelo. Tämän jälkeen merkintä tulee tehdä myös lahjoittajakortistoon.

Museolle jäävä Luovutussopimus siirretään asiakirja- arkistossa sijaitsevaan Lahjoitukset – kansioon.

Luovutuksen yhteydessä esineeseen liittyvistä kontekstitiedoista kirjoitetaan

Kuvauslomakkeeseen (liite 6.).

Kuvauslomake liitetään esineen yhteyteen. Tiedot esineen sijainnista saadaan myöhemmin arkistossa sijaitsevasta Lahjoitusluettelosta.

3. Mikäli kokoelmasta vastaavalla henkilöllä ei ole mahdollisuutta ottaa esinettä vastaan tai lahjoituksen tehnyt henkilö jättää esineen museolle tapaamatta kokoelmavastaavaa, päätetään lahjoituksen kokoelmiin ottamisesta jälkikäteen. Lahjoittajan yhteystiedot tulee ottaa talteen.

Myös esineostoista vastaa kokoelmavastaava kuitenkin siten, että lopullisen päätöksen asiasta tekee laitoksen johtaja.

8.2. Diariointi

Saapuva aineisto saa kanta- eli pääkirjaluettelosta juoksevaa numerointia noudattaen inventaarionumeron (KK). Pääkirjanumeron lisäksi aineisto saa niin sanotuista käyttöluetteloista eli lajiluetteloista lajionumeron juoksevaa numerointia noudattaen: kulttuurihistorialliset -, taide-, AV-aineisto- ja arkistoluettelot. Näiden lisäksi saapuvasta aineistosta on tehty merkintä seuraaviin luetteloihin: lahjoittaja-, lahjoitus- ja vapaakorttiluetteloihin.

8.3. Luettelointi

Esinetiedot on luetteloitu manuaalisesti 1970-luvulta lähtien erityisiin luetteloihin ja kortistoihin. Museon luettelointi- ja kortistointijärjestelmä on vuodelta 1976. Veistos- ja maalauskoekielmatiedot ja osa valokuva- ja kirjastomateriaalista tallennettiin 1990 – luvulla tietokoneelle dBase – luettelointisovellutukseen. Digitoidun aineiston käyttö osoittautui ongelmalliseksi uuden tietohallintajärjestelmän myötä. Aineistoa ei voida myöskään tulostaa. Digitoitu aineisto on varmuuskopioitu levykkeille.

Luettelointitiedot on merkitty pääkirja- ja lajiluetteloihin. Luetteloiden lisäksi esinetiedot on merkitty seuraaviin kortistoihin: kanta-, laji-, ja hakukortteihin. Hakukorttiluokitus perustuu kulttuurihistoriallisen aineiston luokitus - Outline of Cultural Materials järjestelmään.

Talvella 2007 museo otti käyttöönsä Suomen maatalousmuseo Sarkan ylläpitämän luettelointijärjestelmän Rengin. Sähköiseen luettelointiin siirtyminen aiheutti muutoksia luetteloinnissa: esinetietoja ei enää kirjata laji- ja pääkortteihin. Rengistä tulostettava raporttituloste korvaa kortistot. Muuten kokoelmiin kirjaaminen noudattaa vanhaa käytäntöä. Pääkirjaan merkitään esineen perustiedot ja viitteet muihin dokumenttimuotoihin. Lajiluetteloihin kirjataan niin ikään esineen perustiedot. Hakukortisto on yhä käytössä (huom. tekstiilit kirjattu pääluetteloon, haku- ja lajikortistoon, mutta ei lajiluetteloon.)

Kokoelmien digitointia ohjaa aineiston arvoluokitus (ks. 5.4.). Kokoelmat on jaettu kolmeen erilaiseen digitointiluokkaan arvoluokituksen perusteella (liite 7.). Luokat määrittelevät aineiston digitoinnin tärkeyden. Tärkeysluokkaan I kuuluvat aineistot digitoidaan ensimmäisenä resurssien sallimissa puitteissa. Veistosten digitointia ohjaa veistosten arvoluokitus (liite 4.). Kokoelmahallintajärjestelmän ylläpidosta vastaa museoamanuenssi, joka kouluttaa kokoelmavastaavat Rengin käyttöön sekä luo järjestelmän käyttöoikeudet. Kokoelmavastaavat huolehtivat itse kokoelmiensa luetteloinnista ja ulkopuolisen henkilökunnan kouluttamisesta. Digitaalisen aineiston luetteloinnista on oma ohjeistuksensa. Kokoelmavastaavat myös perehdyttävät väliaikaiset työntekijät museotyön peruskäytäntöihin.

Luetteloinnin yhteydessä esineeseen merkitään pää- ja lajinumero maalaamalla, lyijykynällä merkkamalla tai kiinnittämällä kantinauha esineen materiaalista riippuen.

8.4. Tutkimus

Kokoelmatutkimuksen ongelmana on resurssien vähäisyys. Kokoelmiin liittyvä tutkimus on kohdistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana Emil Cedercreutzin veistostuotantotiedoston kokoamiseen. Veistostiedot on koottu aikajärjestyksessä kansioittain ja perustiedot perusnäyttelyn veistoksista julkaistaan Työn jälkeen – luettelossa 2008.

Museon kokoelmiin, lähinnä taidekokoelmaan ja kulttuurihistoriallisesta kokoelmasta Harjulan esineistöön, liittyviä tutkielmia ja opinnäytetöitä tehdään satunnaisesti.

8.5. Varastointi

Kokoelmavastaavat huolehtivat esineiden asianmukaisesta varastoinnista yhdessä konservaattoreiden kanssa (varastotilat liite 8.).

8.6. Kokoelmien huolto ja konservointi

Kokoelmien huoltoa tehdään resurssien sallimissa puitteissa. Kaikkia kokoelmia koskee tavanomainen päivittäinen jatkuva huolenpito kuten puhtaanapito ja tarkkailu. Kokoelmien konservointia tehdään työvoimaresurssien mukaan. Konservointi toteutetaan osittain ostopalveluina. Museossa toimii kaksi konservaattoria: tekstiilikonservaattori sekä puu- ja metallikonservaattori. Tulevaisuuden keskeisimpiä kysymyksiä ovat konservoinnin dokumentointi sekä konservoinnin ostopalveluun resursointi.

8.7. Poisto

Poistopäätöksen tekee kokoelmasta vastaava henkilö ja laitoksen johtaja. Poistopäätöksen hyväksyy laitoksen johtaja, joka esittää poiston hyväksyttäväksi kulttuurilautakunnalle. Poistosta tehdään kirjallinen selvitys. Poistopäätösselvityksen yhteyteen liitetään poistetusta esineestä otettu valokuva. Selvitys arkistoidaan asiakirja-arkistossa sijaitsevaan kansioon Poistot. Poiston suorittaja huolehtii, että tieto poistosta kirjautuu tarvittaviin luetteloihin ja kortistoihin sekä luettelointisovellutus Renkiin kuitenkin siten, ettei esineen päänumeroa poisteta. Poiston suorittaa poistopäätöksen tehnyt henkilö. Poistettu esine voidaan siirtää museon käyttökokoelmaan, se voidaan lahjoittaa toiseen museoon tai paikallisten koulujen ynnä muiden oppilaitosten opetuskokoelmaan, esine voidaan myös hävittää polttamalla tai muuten tuhoamalla.

9. VALOKUVAPROSESSI

Lahjoituksiin sovelletaan muun aineiston vastaanottoprosessia. Valokuvat tallennetaan digitaaliseen muotoon. Museon henkilökunta suorittaa kuvien etsimisen tai valvoo asiakkaan kuvien käsittelyä. Kuva-arkiston palveluista peritään ajanmukainen käyttö- ja / tai palvelumaksu.

10. ARKISTOPROSESSI

Lahjoituksiin sovelletaan muun aineiston vastaanottoprosessia. Arkistoitavaksi menevä aineisto sijaitsee sille osoitetussa arkistohyllyssä. Tällä hetkellä aineisto tarvitsee asiantuntija-apua seulonnan, uudelleen järjestelyn ja arkistointisuunnitelman luomiseksi.

11. LAINAUSPROSESSI

Perusnäyttelyssä olevia esineitä ei lainata ilman painavaa syytä. Esinelainaus tulee miettiä tapauskohtaisesti riippuen esineen kunnosta ja sen arvosta museonkokoelmiin nähden. Esinelainausten yhteydessä tulee täyttää Esinelainauslomake yhdessä esineen vakuutusarvon kanssa (liite 9.)

Taidekokoelma

Perusnäyttelyssä olevia esineitä ei lainata ilman painavaa syytä.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma

Perusnäyttelyssä olevia esineitä ei lainata ilman painavaa syytä.

Av-materiaalikokoelma

Aineistoa ei lainata koskaan talon ulkopuolelle. Arkiston hoitaja tai tarvittaessa kokoelmavastaava etsii arkistosta tarvittavat materiaalit asiakkaan nähtäväksi. Asiakkaalle neuvotaan aineiston käsittelytavat.

Arkisto

Aineistoa ei lainata koskaan talon ulkopuolelle. Arkiston hoitaja tai tarvittaessa kokoelmavastaava etsii arkistosta tarvittavat asiakirjat asiakkaan nähtäväksi. Asiakkaalle neuvotaan aineiston käsittelytavat.

12. KONSERVONTIPOLITIikka

Konservaattori vastaa museoesineiden kuntokartoituksesta, huollosta ja konservointitoimista. Konservaattori on säilytysolosuhteiden osalta museon asiantuntija ja päättää sekä huolehtii esineiden säilytysolosuhteista. Konservaattori tekee konservointisuunnitelman alansa esineistön osalta ja vastaa konservoinnin toteutuksesta ja dokumentoinnista. Konservointisuunnitelma päivitetään määräajoin.

13. TURVALLISUUSKYSYMYKSET

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskuksessa pyritään huomioimaan eri uhat, jotka kohdistuvat henkilökuntaan, asiakkaisiin, näyttelyihin, kokoelmiin tai rakennuksiin.

Näyttely- ja säilytystilat

Kivirakenteiset A-, B- ja C-osat sekä veistossali, taidemuseo ja museokauppa ovat melko paloturvalliset. Puurakenteiset osat, kuten taiteilijakoti Harjula ja alkuperäinen Maahengen temppeli muodostavat oman riskinsä. Kaikki nämä tilat on varustettu automaattisella palohälytysjärjestelmällä, murtosuojausella ja murtohälytysjärjestelmällä. A-, B- ja C-osissa sekä veistossali ja taidemuseossa on videovalvonta. Museolla on pelastussuunnitelma. Rakennukset ja esineet on vakuutettu. Kiinteistöjen huollosta vastaa Harjavallan kaupunki.

Kokoelmat

Esineiden kunto tarkastetaan sen saapuessa museoon. Teoksesta pyritään kirjoittamaan kunto – raportti, joka arkistoidaan ja siirretään kokoelmahallinnon tietokantaan. Museoesineiden ja arkistomateriaalin säilytystiloissa pyritään pitämään tietyt normit lämpötilasta, kosteudesta ja valon voimakkuudesta esineiden säilymisen takaamiseksi. Edellä mainittuja tiloja ja niiden ympäristöolosuhteiden muutoksia mitataan ja tarkkaillaan säännöllisesti.

Jokainen työntekijä, joka työssään joutuu tekemisiin museon kokoelmien kanssa, pyritään perehdyttämään esineiden käsittelyyn. Kokoelmien säilytys-, käsittely- ja esittelytiloissa huolehditaan riittävästä vartioinnista ja turvallisuudesta. Kokoelmapoliittisesta ohjelmasta löytyy ohjeet siitä, miten kokoelmien suhteen tulisi toimia. Työntekijät perehdytetään ohjelmaan ja henkilökunnan kanssa käydään säännöllisesti läpi ohjelmaan kirjattuja käytäntöjä, jotta henkilökunta olisi valveutunut ja hallitsisi aiheeseen liittyvät perustiedot ja – taidot.

Kaikki esineiden käsittely- ja siirtotoimenpiteet tehdään huolellisesti ja suunnitellusti. Oikealla toiminnalla esineiden ikää on mahdollista pitkittää merkittävästi. Esineitä käsitellään suojakäsineet kädessä ja esineet suojataan huolellisesti jokaista siirtoa varten.

Lainauttoiminnassa pyritään turvaamaan esineen säilyvyys määrittelemällä lainaehdoissa olosuhdevaatimukset lainattaville esineille. Lainattavien esineiden pakkaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Jokainen laina harkitaan erikseen.

Henkilöstö

Erityisesti yleisön kanssa toimiva henkilöstö koulutetaan ymmärtämään oman toimintansa merkitys henkilöturvallisuuden kehittämisessä, sekä ajatusmallien avulla kyetä toimimaan ennaltaehkäisevästi ja suunnitelmallisesti uhkatilanteissa.

14. PALVELUT

Museo-opastus

- Perusopastus "Emil Cedercreutzin elämäntyö"
- Teemaopastukset
- Taiteilijakoti Harjulan opastus

Opastusten kesto ja sisältö räätälöidään yksilöidysti jokaiselle ryhmälle. Perusnäyttelyihin tutustuminen sisältää opastuksen taiteilijakoti Harjulaan.

Museo-opetus lapsille ja nuorille

- Veistosretki
- Taideleikki
- Rastireitti
- Perusopastus
- Teemaopastukset

Kiertonäyttelyt

- Kalevala-aiheisista silueteista koottu "Saatan sun omille maille" – näyttely
- "Hästar – Emil Cedercreutzin hevoset" – näyttely
- "Naiset ja muoti" – Emil Cedercreutzin huomioita naisista ja muodista saksin ja sanoin

Näyttelyihin liittyy siluettitaiteesta ja ko. näyttelystä kertova julkaisu molemmilla kotimaisilla kielillä paitsi "Naiset ja muoti" – näyttelyyn.

Muut näyttelyt/oheistoiminta

- Maisemaretki Honkain huminaa – Harjulan maisema ennen ja nyt museon piha-alueella

Kuva-arkisto

- Kuva-arkisto palvelee sekä tutkijoita, yksityisiä henkilöitä että mediaa.

Näyttelytila

- Museo vuokraa erilaisille tuottajatahoille näyttelytilaa Satakunta-salista (liite 10. näyttelyehdot).

Tilaisuuden ja tapahtumat

- Museo vuokraa erilaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin tilojaan: Emil-sali, Herman-sali, Satakunta-sali, Ilmari-sali ja Maalaispirtti.

Museokauppa Tallipuoti

- Museokauppa Tallipuoti on kotiseutuyhdistys Harjulan Kilta ry:n ylläpitämä museokauppa. Sieltä löytyy muun muassa siluettiaiheisia tuotteita: postikortteja, adresseja ja T-paitoja. Saatavilla on kipsivaloksia Emil Cedercreutzin veistoksista ja Krusifiksi, sekä paikallisten käsityöläisten teoksia. Tallipuodissa on myös runsaasti Emil Cedercreutzia ja Satakuntaa käsittelevää kirjallisuutta.

Museokahvio

- Talvikuukausien aikana (1.9.–31.5.) kahvio- ja ruokapalvelua ryhmille tilauksesta. Kesäisin kahvio on avoinna museon aukioloaikoina, ruokapalvelu ryhmille tilauksesta.

O i k e u s m i n i s t e r i ö n päätös hakemukseen, jossa vapaaherra, kuvanveistäjä Emil Cedercreutz, Harjavallan pitäjäst¹⁹⁴⁵, on pyytänyt lupaa saada kuluvaan lokakuun 12 päivänä allekirjoittamansa säädekirjan mukaisesti perustaa "Emil Cedercreutzin säätiö" nimisen säätiön ja samalla anonut säätiölle laadittujen sääntöjen vahvistusta; mikä säädekirja ja säännöt tähän jäljennettyinä ovat näin kuuluvat:

"S ä d e k i r j a .

Perustan täten "Emil Cedercreutzin säätiö" nimisen säätiön, jonka tarkoituksena on taiteilijakotini ja kokoelmieni säilyttäminen sekä niiden hoitaminen ja kartuttaminen. Säätiölle luovutan tällä säädekirjalla Harjavallan kunnassa olevan Harjulan museon kokoelmat ja seitsemänkymmentä Kansallis-Osake-Pankin, sata kymmenen O/Y Pohjoismaiden Yhdyspankin, kolmekymmentä Yhtyneet Paperitehtaat Osakeyhtiön ja kaksisataa Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttorin osaketta sillä ehdolla, että minulla elinaikanani on oikeus nostaa ja harkintani mukaan käyttää sanottujen osakkeiden tuottamat osingot.

Muun tarpeellisen omaisuuden tulon luovuttamaan säätiölle sen jälkeen, kun se on merkitty säätiörekisteriin.

Perustamalleni säätiölle olen laatinut seuraavat säännöt

1 §.

Säätiön nimi on E m i l C e d e r c r e u t z i n s ä ä t i ö . Sen tarkoituksena on säilyttää vapaaherra Emil Cedercreutzin taiteilijakoti ja kokoelmat sekä hoitaa ja kartuttaa sitä.

Leimavero	300:-
Lisäleimavero	200:-
Yhteensä	500:-

Emil Cedercreutzin säätiö.

Säätiön kotipaikka on Harjavallan kunta.

2 §.

Säätiölle on sitä perustettaessa määrätty seuraava omaisuus: Harjavallan kunnassa olevan Harjulan museon kokoelmat säätiön peruspääomana, jota ei saa vähentää, sekä seitsemänkymmentä Kansallis-Osake-Pankin, sata kymmenen O/Y Pohjoismaiden Yhdyspankin, kolmekymmentä Yhtyneet Paperitehtaat Osakeyhtiön ja kaksisataa Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttorin osaketta säätiön käyttövaroina.

Säätiö on oikeutettu vastaanottamaan lahjoituksia ja testamentteja sekä muullakin laillisella tavalla kartuttamaan omaisuuttaan. Tällä tavoin saatu omaisuus liitetään säätiön käyttövaroihin, jollei lahjoittaja tai testamentin tekijä nimenomaan ole toisin määrännyt.

3 §.

Perustaja on elinaikanaan oikeutettu nostamaan ja harkintansa mukaan käyttämään edellä 2 §:ssä mainittujen osakkeiden tuottamat osingot. Säätiön perustajan kuoltua hallituksen tulee noudattaa seuraavia määräyksiä:

Perustajan Harjavallassa olevat koti, atelieri ja museo-huoneistot on säilytettävä museona, jonka kokoelmia tulee säätiön hallituksen harkinnan mukaan kartuttaa. Harjulan museon alueella eivät saa asua muut kuin vahtimestari perheineen ja korkeintaan kuukauden vuodessa intendentti tai muu museon hoitajaksi valittu henkilö. Perustajan omia töitä saa myydä taidemuseoille, mutta mihän muita esineitä ei saa myydä, vaihtaa tai siirtää pois Harjulan alueelta.

Se osa omaisuuden tuottamasta tulosta, joka ei kulu Har-

julan museon ja säätiön muiden asioiden hoitamiseen, käytetään siten, että vapaaherra Emil Cedercreutzin nimeä kantavia patsaita pystytetään Suomen kaupunkeihin valamalla kaikki hänen patsaiksi sopivat kipsimallinsa vaskeen ja suurentamalla sopivat pienoismallit. Tähän tarkoitukseen voidaan hallituksen harkinnasta mukaan käyttää myöskin muita säätiön käyttövaroja, vuosittain kuitenkin korkeintaan kymmenen prosenttia edellisen vuoden tilin päätöksen osoittamasta käyttövarojen määrästä. Kun kaikki mahdolliset perustajan nimeen liittyvät patsaat on pystytetty, käytetään korot ja muut tulot museokokoelmien hoitoon ja kartuttamiseen.

Säätiön varoja ei saa käyttää stipendirahastojen perustamiseen eikä muihin näissä säännöissä mainitsemattomiin tarkoituksiin.

4 §.

Säätiön hallituksessa on kuusi jäsentä. Itseoikeutettuna siihen kuuluvat säätiön perustaja ja Satakuntalaisen osakunnain inspehtori. Muut jäsenet määrää säätiön perustaja. Hänen kuoltuaan hallitus valitsee kuolleen tai muuten poistuneen jäsenen tilalle uuden jäsenen. Siinä tapauksessa, että hallituksessa ei oljäljellä päätösvaltaista lukumäärää jäseniä, saa Satakuntalainen osakunta tai, jos sitä ei ole olemassa, Satakunnan museon johtokunta täydentää hallituksen päätösvaltaiseksi. Jollei hallitusta voida täydentää edellä mainitulla tavalla, päättäköt hallitukseen jäljellä olevat jäsenet, miten uudet jäsenet valitaan.

Hallituksen puheenjohtajana on säätiön perustaja elinaikansa. Hallitus valitsee edellä mainitulla tavalla määrättyjen jäsenten keskuudesta varapuheenjohtajan ja perustajan kuoltua pu

heenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

5 §.

Hallitus on päätösvaltainen, kun sen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä on saapuvilla. Perustajan kuoltua uutta puheenjohtajaa valittaessa tulee kuitenkin kaikkien niiden jäljellä olevien hallituksen jäsenten, joilla ei ole laillista estettä, olla saapuvilla. Hallituksen kokouksessa ratkaistaan asiat yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten sattuessa tasan päätökseksi tulee se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

Hallitus kokoontuu tarpeen vaatiessa puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta, joka riittävän hyvissä ajoin ennen kokousta hallituksen hyväksymällä tavalla saatetaan jäsenten tietoon.

6 §.

Säätiön nimen merkitsee hallituksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan yksi tahi useammat hallituksen siihen valtuuttamat henkilöt.

7 §.

Hallituksen jäsenille ei suoriteta vakinaista palkkiota, mutta heille aiheutuvat kulut korvataan.

8 §.

Säätiön tilit päätetään kalenterivuosittain, ja ne on annettava kahden Satakuntalaisen osakunnan tai, jollei sitä ole, Satakunnan museon johtokunnan valitseman tilintarkastajan tarkastettaviksi niin hyvissä ajoin, että tilintarkastajat voivat ennen tilivuotta seuraavan vuoden helmikuun loppua antaa hallitukselle kertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta.

9 §.

Jos säätiö lakkautetaan, niin sen varat joutuvat perustajalle tai, jos hän silloin on kuollut, Satakunnan museolle, jonka tulee säilyttää Harjulan museo ja hoitaa sitä edellä 3 §:ssä annettujen määräysten mukaisesti.

10 §.

Jäljennös säätiön tilinpäätöksestä, tilintarkastajain lausunnosta ja vuosikertomuksesta kultakin kalenterivuodelta lähetetään ennen seuraavan vuoden toukokuun loppua oikeusministeriölle.

11 §.

Muutoin noudatetaan voimassa olevan säätiölain määräyksiä.

Samalla määrään varatuomari Heikki Ensio Jokelan hakemaan luvan säätiön perustamiseen ja vahvistuksen sen säännöille sekä huolehtimaan säätiön muista perustamistoimista.

Helsingissä, lokakuun 12 päivänä 1945.

Emil Cedercreutz.

Vapaaherra, kuvanveistäjä Harjavallan
kunnasta.

Todistavat: Signe Kokko.

Arvi Kokko."

Annettu Helsingissä, oikeusministeriössä 16 päivänä lokakuuta 1945.

Tänään tapahtuneessa esittelyssä oikeusministeriö on harkinut oikeaksi antaa luvan säätiön perustamiseen sekä vahvistaa sen edelläolevat säännöt.

M i n i s t e r i Urho Kekkonen
 Urho Kekkonen.

(Sinetti: OIKEUSMINISTERIO)

Hallitusneuvos

Urho Miettinen.
Urho Miettinen.

Jäljennös oikea:

SOPIMUS HARJULAN MUSEON HALLINNASTA

Saavuttaakseen mahdollisimman hyvin ne tarkoitukset, joihin vapaaherra, taiteilija Emil Cedercreutz on arvokasta historiallis-kansatieteellistä Harjulan museota sekä siihen liittyviä taideko-koelmia ja taitelijakotia muodostaessaan pyrkinyt, sopivat Emil Cedercreutzin säätiö ja Harjavallan kauppa Harjulan museon kulttuurikeskuksen hallinnasta ja hoitamisesta seuraavasti:

1. Harjulan museon kulttuurikeskuksen muodostavat Harjavallan kaup-
palan Torvelan kylässä olevat Harjula I rn:o 1⁵ ja Harjula III
rn:o 1⁸ -nimiset tilat sekä Näyhälän kylässä olevat Museon rn:o 1²¹
ja Maahenki rn:o 1³² -nimiset tilat niillä olevine rakennuksineen,
irtaimistoineen ja kokoelmineen.
2. Emil Cedercreutzin säätiö luovuttaa tässä sopimuksessa määrä-
tyin ehdoin Harjulan museon kulttuurikeskuksen Harjavallan kaupp-
alan hallintaan viideksikymmeneksi vuodeksi 1. päivästä syyskuuta
1971 alkaen.
3. Sopimuksen tarkoituksena on Harjulan museon historiallis-kansa-
tieteellisten kokoelmien ja niihin liittyvänä kulttuurinähtävyyte-
nä vapaaherra Emil Cedercreutzin taitelijakodin ja taidekokoelmien
saattaminen entistä tehokkaammin palvelemaan tutkimusta, kansalais-
kasvatusta ja Harjavallan sekä koko Satakunnan alamaan entisaikais-
ten elinkeinojen ja kansantaiteen tuntemista.
4. Museon hoitoa, hallintoa ja kulttuurikeskuksen toiminnan kehit-
tämistä sekä kunnan muunkin kulttuurielämän herättämistä varten
perustetaan erityinen kauppalan museolautakunta, jonka kokouksissa
varsinaisten jäsenten ohella myös Emil Cedercreutzin säätiön hal-
lituksen puheenjohtajalla tai muulla säätiön hallituksen valitse-
malla hallituksen jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus.

5. Harjulan museon kulttuurikeskuksen hallinto ja toiminta järjestetään yhteisymmärryksessä Emil Cedercreutzin säätiön hallituksen kanssa noudattaen säätiön säädekirjan määräyksiä. Erityisesti on otettava huomioon, että:

a) Vapaaherra Emil Cedercreutzin taiteilijakoti, atelieri, museon esineistö ja taidekokoelmat on säilytettävä museona, jonka kokoelmia tarkoitukseen varatun määrärahan puitteissa kunnostetaan ja kartutetaan. Museon kokoelmat on järjestettävä niin, että näytteille asetusta osasta on yleiskatsaus helposti saatavissa ja että varastoidut kokoelman osat ovat helposti tutkijain käytettävissä.

b) Mitään kokoelmiin kuuluvia esineitä ei saa myydä, vaihtaa tai siirtää pois museon alueelta.

6. Kauppala sitoutuu pitämään edellä sovitun hallintakauden ajan yllä museonhoitajan päätoimista virkaa, jonka pätevyysvaatimuksena on vähintään filosofian kandidaatin tutkinto. Samoin kauppala sitoutuu palkkaamaan muun henkilökunnan, joka on tarpeen museon ja sen kulttuurikeskuksen hoitamiseksi.

7. Kauppala sitoutuu myös huolehtimaan Harjulan museon kulttuurikeskuksen taidemuseohallin ja rakenteilla olevan museorakennuksen sekä hallintakauden aikana ehkä rakennettavien uusien rakennusten normaaleista lämmitys-, sähkö-, kunnossapito- ja korjauskuluista sekä vapaaherra Emil Cedercreutzin taiteilijakodin rakennusten säilyttämisestä niin kauan kuin kohtuullisin kustannuksin on mahdollista.

8. Kauppala sitoutuu käyttämään vähintään 5 000 markan suuruisen vuotuisen määrärahan museon esineistön ja taidekokoelmien korjaamiseen, konservointiin, luettelointiin, näytteillepanoon ja kartuttamiseen.

9. Säätiö sitoutuu edelleenkin käyttämään varojaan Harjulan museon hyväksi sääntöjensä mukaisesti.

10. Kauppala on oikeutettu saamaan kulttuurikeskuksen tavanmukaisesta käytöstä kertyvät tulot.

11. Ellei hallintakauden päättyessä sovita Emil Cedercreutzin säätiön tai sen seuraajan kanssa hallinnan jatkamisesta vastaavin ehdoin, eikä myöskään päästä sopimukseen kulttuurikeskuksen kiinteistöjen ja kokoelmien lunastamisesta Harjavallan kauppalalle museo- ja muihin kulttuuritarkoituksiin käytettäväksi, sitoutuu säätiö tai se, jolle säätiön oikeudet ja velvollisuudet tämän sopimuksen mukaisesti ovat siirtyneet, lunastamaan parhaillaan rakenteilla olevan museorakennuksen ja myöhemmin hallintakauden aikana ehkä rakennettavat muut rakennukset hinnasta, joka vastaa kauppalan rakentamiseen sijoittamaa suhteellista osuutta rakennusten lunastusajan käyvästä arvosta. Museoesineistön kunnossapitoon ja kartuttamiseen käyttämistään varoista ei kauppala saa korvausta, ja sen toimesta hankitut kokoelmaesineet jäävät museon kokoelmiin.

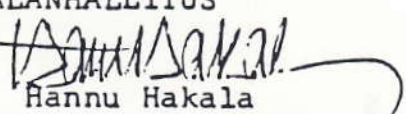
12. Harjavallan kauppalalla on oikeus Emil Cedercreutzin säätiötä enempää kuulematta hakea kiinnitys 1. kohdassa mainittuihin kiinteistöihin tähän sopimukseen perustuvan hallintaoikeuden vakuudeksi.

13. Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kumpaisellekin sopimuspuolelle.

Helsingissä, 2 päivänä marraskuuta 1971

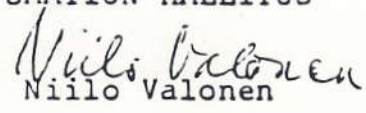
HARJAVALLAN KAUPPALANHALLITUS

Antti Koskinen
Kauppalanjohtaja

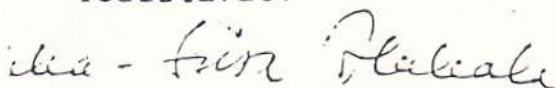

Hannu Hakala
Kauppalansihteeri

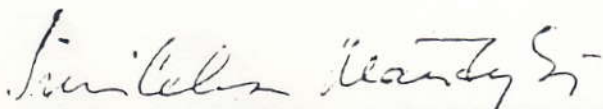
EMIL CEDERCEUTZIN SÄÄTIÖN HALLITUS

Heikki Jokela

Niilo Valonen

Todistavat:

TAIDEKOKOELMA

Exlibris (E. 342)

Armangool (?)

Arrak, Henno

Askola, Vilho

Auer, Aino

BEU

Cedercreutz, Emil

Eskola, Veikko

Euranen (myöh. Tuominen), Helisa

Gube, Walther

H.B.

Hiibus, Hugo

Iipse

Juhansoo, Johannes

Judin, Pertti

Juti, Tuula

K.E.

K.R.

K.S.

Kallio, Kaarina

Kallio, Mirja

Karila, Mirjam

Karjalainen, Eero

Kauppinen, Sievä

Kinos, Mirjam

Kolehmainen, Pertti

Koskilahti, Heikki Sakari

L.J.

L.M.

Lembit

Lumikangas, Pentti

Luns, Huib

Laksio s. Lähteenmäki, Marja-Liisa

Mansikkala, Sven

Martin, Seth

Muotinen, Aimo

Nopsanen, Matti

Nordman, Aarto

Okas, Evald

Olvet, Maret

Omenmäki, Osmo

Paaer, Germund

Parviainen, Seppo

R.M.

Riihikoski, Olli-Pekka ja Huittinen, Raimo

Räikkälä, Matti

S.K.

S.M.

Salmi, Sulo

Salo, Tarjamarja

Semer, Yrjö

Seppänen, Minna

Suni, Tapani

Tammverk, R.

Tantt, Erkki

Tarus, Käpy

Toivonen, Taisto

Tuominen, Erkki

Törmä, Pekka

T.M.

Uptis, Peteris

Vassiljev, Lev

Vestervik-Luoto, Kaija

Vihervaara, Mikko

Virtanen, Ari

Vuorisalo, Alpo O.

W.L.

Tekijä tuntematon

Maalaus, piirros, grafiikka (M. 685)

Tähdellä* merkityt taiteilijat kuuluvat
Satakuntalaisen taiteen kokoelmaan.

Aarikka, Terttu *
Ahlgren, Olavi Aleksanteri
Ahlstedt, August Fredrik
Ahtola, Taisto *
Alanko (Alanco), Uuno Isak
Ala-Outinen, Pertti *
Alli (os. Neuman), Aino Sofia
Antonini, Carlo
Anttila, Esko *
Anttila, Tello *
Artinaho, Hannu *
Askola, Vilho
Atra, Kaarlo

Bacmansson, Hugo Elias
Bassano, Jacopo
Bassano, Francesco
von Below, Richard
Bengts, Oscar Valentin
Bertaccini, A.
Biese, Helmi Katharina
Bloos, Richard
Boch, T.
Boije

Camus, Fernand
Cawén, Frans Alvar Alfred
Cedercreutz, Emil Herman Robert

Danielsson, Emil Edvard

Edelfelt, Albert Gustaf Aristides
Ekegårdh, Hans Adolf Lucas
Ekelund, Karl Selim Ragnar
Elia, Jalmari
Elenius, Oskar
Elomaa, Aarne *
Enckell, Karl Gustaf (Gösta)
Enckell (os. Ehrström), Monica
Enqvist-Atra, Kaarlo Johannes
Esti, Jon Oscar

Finch, Alfred William
Flodin, Hilda Maria

Gallén (Harald-Gallén), Arthur Harald
Gallen-Kallela (Gallén), Axel (Akseli) *
Waldemar
Gallen-Kallela, Kaijus Jorma
Gebhard, Albert

Haartman, Axel August
Hakaniemi, Elina
Hanhijoki, Marjatta
Hannus, Eija *

Harhaluoma, Leena *
Heiskanen, Outi
Huhdanpää, Esko *
Huitti, Ilmari
Huittinen, Raimo *
Hurme, J.
Hämäläinen, Väinö
Häneling
Hänninen, Pentti
Italialainen 1600-luvun mestari
Ikonen, Ilmari Herman
Ingelius, Karl Hugo

Jalkanen, Olavi *
Jankes, Carl Emil
Joris, Léontine (Léo Jo)
Juti, Tuula *
Juvela (Juvenius), Toivo Lennart (Lenny)
Järvenpää, Matti *

Kahrila (Karlsson), Hjalmar Valerian
Kalervo, Ernst Aksel
Kalliomäki, Manno
Kanerva, Raimo
Karjalainen, Eero *
Karkku-Hohti, Anja *
Karlsson, Hjalmar
Kauppinen, Sievä *
Kempas, Lasse *
Khnopff, Fernand
Kleen, Tyra
Knapé
Koivisto, Aukusti
Koivu, Rudolf Sefanias
Koivunen, Urpo *
Koskinen, Arvi A. *
Koskinen, Sirpa *
Kujansuu, Erja *
Kulmala, Matti *
Kuniyoshi, Utagawa
Kärki, Matti *

Lagerstam, Einar Selim
Lagerström, Gustaf
Lahti, Jorma *
Lamberg, Ensio *
Lambrechts, Jan Baptist
Lamberg, Ensio
Lefèvre, L.
Lehtinen-Korja, Arja *
Lehtovaara, Veikko
Leino, Viljo *
Lemmen, Georges
Levoranta, Anja *
Liljefors, Bruno Andreas
Lindgren, J.E.
Lindqvist, Liisa *
Linturi, Into *
Luukanen, Elina
Lähdeaho, Antti *

Lähteenmäki, Mailis *
Lönnerberg, Otto William

Marjala, Vieno
Matson, Alexander
Mattila, Pekka *
Meriläinen, Kosti
Merimaa, Henry *
Meunier, Constantin Emile
Munsterhjelm, Alari Gustaf Waldemar
Mäger, B.
Mäkelä, Markku *
Mäkilä, Lea *

Nelimarkka, Eero Alexander
Neuman-Alli, Aino
Nordenskjöld, Rosa
Nowéy, M.
Nummi, Arja *
Nuoreva, Marjatta
Nyberg, Frans
Nyberg, Hjördis Helena

Ojanen, Emil Feliks Nikolai
Ollila, Yrjö Aleksanteri

Paatela, Frans Oskar
Paischeff, Aleksander
Palojärvi, Väinö Henrik
Parviainen, Oscar Andreas
Pelez de Cordova, Fernand
Peltonen, Frans Aukusti
Peltoniemi, Heikki *
Peuralahti, Urpo
Penttilä, Yrjö
Picou, A.
Pihlaja, Hannu *
Piranesi, Giovanni Battista
Pispala, Erkki *
Pitkälä, Soili *
Pohjola, Gunnar *
Puisto, Pia *

Railo, Esko *
Rapp, Eino Rafael
Rauhala, Tiina *
Reinikainen, Raimo
Riihikoski, Olli-Pekka *
Rintala, Markku *
Riskula, Helge
Roll, Astrid
Rosenqvist, Karl Richard
Rouvinen, Väinö
Ruokokoski, Joel Jalmari (Jali)
Ruotsalainen, Alfred Ferninant
Ruottunen, Eira *
Rytter, Paul
Rönnerberg, Johanna (Hanna) Sofia

Salmi, Sulo *

Salmson & Strömer (?)
Sandberg, H.
Santikko, Sinikka *
Sartti (Ström), Kosti Emil
Schmaroff, Wasilij
Schonberg, Johan Torsten
von Schrowe-Kallio, Viivi
Segerstråle, Lennart Rafael
Sermala, Erik *
Siren, Veikko *
Sjöström, Frans Vilho
Slotte, Arvid Immanuel
Snellman, Anna
Snellman, Eero Juhani
Soldan-Brofeldt, Vendla Irene (Venny)
Solin, Pekka *
Stanowsky, Mikael
Strengell, Gustaf
Ström, Carl Fredrik
Suomalainen, Hanna
Suominen, Terttu *
Söderberg, Tauno *
Tarkkonen, Eino O.
Thibaut, Fernand
Thomé, Verner
Thommessen (os. Roll), Astrid
Tigerstedt, Gregori (Grischka) Gustaf
Tigerstedt, Adolf Robert Armand
Tigerstedt (os.) Collomb, Therese Jeanne
Tiililä, Paul
Toikkanen, Frans
Toivonen, Eero *
Toivonen, Taisto *
Tuomi, Anu
Tuominen, Immo *
Ungren, Ernst Johan Ragnar
Unkila, Sirkka-Liisa *
Uusheimo, Hellikki

Wahlroos, Anna Dorothée (Dora)
Wanninen, Antti
Weber, Frederick T.
Wehmas, Aarne Einari
Wuorisalo, Verner *

Valmon, Léonie
Vasström, Eric Wilhelm
Veistinen, Eila-Maija *
Venetsialainen koulukunta (Ecole venitienne
fin du XVII siecle)
Vervloet, J.
Virhiä, Osmo *
Vuori (Malmberg), Urho Ilmari
Vuorisalo, O. Alpo *

Zarasto (Merikanto), Robert Alexander
Zeipel, Uno
Zinnica, Juan

Åström, Werner Johannes

Painokuva (P. 12)

Edelfelt, Albert
Gallen-Kallela, Akseli
Knutson, Johan
Mesplés, P.E.
Mexmontan, F.
Rafael
Slevogt, Max

Siluetti (S. 1493)

Cedercreutz, Emil
Chuaqui, Soledad
Hgewin, Zhang koulukunta
Kerola, Onni
Leu, Maija
Tuntematon jaltalainen naistaiteilija
Tuntematon kiinalainen

Veistos, reliefit ja mitalit (V. 765)

Tähdellä * merkityt taiteilijat kuuluvat
Satakuntalaisen taiteen kokoelmaan.

Aaltonen, Wäinö
Gallen-Kallela, Akseli *
Cedercreutz, Emil
Cochet, R.
Flodin-Laitinen, Hilda

Halonen, Eemil
Heino, Raimo
von Hellens, H.
Häiväoja, Heikki
Härkönen, Vilho

Ilkka, Elias
Ivanov, S.

Jansson, Victor
Juva, Kari

Kava, Matti *
Koivuniemi, Hemmi *
Kontio, Pekka
Kukkonen, Perri

Lindberg, Erik

Malmberg, Viktor
Mene, P. J.
Munsterhjelm, Johan
Mäkinen, Pertti *

Nilsson, Bertel
Noramies, Kai (?)
Nyholm, Gustaf
Nykopp, P
Nylund, Felix

Pelkonen, Toivo
Peltokangas, Matti
Pohl, A.
Pyykkö, Kimmo
Päälänen, Maini
Qvist, Gerda

Radoslaw, Gryta
Ravander-Rauas, Anton
Rosvall, Yrjö
Roth, Jarkko
Räike, Kauko *
Räsänen, Eino
Räsänen, Kauko

Sakki, Terho
Saxelin, Into
van der Stappen, Charles

Stenholm, Hjalmar
Stigell, Robert

Takala, Johannes
Tukiainen, Aimo

Wikström, Emil
Vainio, Merja
Vallgren, Ville
Varja, Heikki
Vasström, Erik
Viitasalo, Pirkko
Vikainen, Juhani
Virtanen, Ari *
Vuori, Veikko

AV-MATERIAALIKOKOELMA

Valokuva ja negatiivi (VK. 35 028)

Emil Cedercreutzin jäämistön valokuvat

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskuksen tapahtuma- ja näyttelykuvat

Harjavalta-kokoelma

Harjavallan kaupungin vanhojen valokuvien toimikunnan keräämät valokuvat

Pieni otos Harjavallan nuorisoseuran valokuvakokoelmaa (pääosa kuvista Satakunnan Museossa)

Vanhaa Harjavaltaa teosta varten kerätyt valokuvat

Yksityishenkilöiden valokuvat

Kokoelmakuvat

Yksityishenkilöiden valokuvat

Yksittäiset valokuvaajien kuvat

Anni Lindell

Erland Piirinen

Sulo Friis

Diapositiivi (D. 17 352)

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskuksen tapahtuma- ja näyttelykuvat

Harjavalta-kuvat

Harjulan Kilta ry:n kuvat

Kokoelmakuvat

Kaitafilmi ja video (KF. 22)

Emil Cedercreutzia ja museon toimintaa käsittelevät ohjelmat

Nahkiaisen toepyynti Kokemäenjoessa

Yksittäisten ihmisten lahjoitukset

Kartta (KA. 31)

Harjavallan kauppalan mittaustoimiston lahjoittamat kartat Harjavallasta

Harjavallan koulussa käytetyt opetuskartat

Yksityishenkilöiden lahjoittamat kartat Harjavallasta

Kuvalaatta (KL. 270)

Emil Cedercreutzin jäämistön kuvalaatat

Vanhaa Harjavaltaa teoksen kuvalaatat

Ääninauha (Ä. 94)

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskuksen toiminta ja henkilöt

Harjavallan kaupungin tapahtumat ja henkilöt

CD

Diariointi ja luettelointi kesken.

DVD

Diariointi ja luettelointi kesken

Veistosten arvaluokitus

Veistoksia ja valumuotteja koskee sama luokitteluperiaate. Luokittelussa ei puututa teosten taiteelliseen tai rahalliseen arvoon, tai museon kokoelmissa olevien muiden taiteilijoiden veistosten luokitukseen. Arvaluokitus toimenpiteineen on laadittu vuonna 2001.

Luokitteluperiaatteet:

Luokka 1

- Kaikki Emil Cedercreutzin alkuperäiset, aidot ja uniikit työt, ainutkertaisten taideteokset, kuten terrakotat tai kipsityöt, joissa näkyy taiteilijan oma kädenjälki.
- Edellä mainittujen töiden kipsivalokset, jos samaa työtä ei ole museon kokoelmissa muusta materiaalista valmistettuna.
- Valumuotit, jos alkuperäistä työtä ei ole museossa.
- Työt, jotka eivät ole korvattavissa.

Luokka 2

- Cedercreutzin töistä tehdyt kipsivalokset (2. ja 3 kappaleet), jos alkuperäinen työ on kokoelmissa tallella.

Luokka 3 (varastotavara)

- Valumuotit, joista alkuperäinen veistos on tallella kokoelmissa.
- Työt, jotka ovat kaksoiskappalevaloksia tai työt, joista on lukuisia samanlaisia kappaleita. Esimerkiksi huonokuntoisia valoksia ei tulla koskaan laittamaan esille tai kuvaamaan, jos kokoelmissa on parempikuntoinen versio veistoksesta.
- Helposti korvattavissa oleva työ.
- Kunnostus ja/tai konservointikustannukset ovat liian suuret verrattuna veistoksen museaaliseen arvoon.

Emil Cedercreutzin veistosten hoitoon, huoltoon ja säilytykseen liittyvät toimenpiteet

Rikkinäiset valumuotit ja 3. luokan veistokset, joita ei ole tarpeen säilyttää, voidaan poistaa kokoelmista. Rikkinäisten valumuottien ja 3. luokan veistosten poisto perustellaan tapauskohtaisesti ja dokumentoidaan museossa.

Työt, jotka poistetaan kokoelmista, ovat täysin korvattavissa, koska 1. luokan kappaleista saadaan uudet ja paremmat valumuotit. Sama poistoperiaate koskee 3. luokan veistoksia. Jäljelle jää kattava kokoelma veistosten ensimmäisiä ja toisia kappaleita sekä kaikki ne uniikit ja rikkinäiset valumuotit, joista ei ole olemassa muuta dokumenttia.

LUOVUTUSSOPIMUS/VASTAANOTTOKUITTI

Lahjoitusnumero		Lahjoittajanumero	
Pääkirjanumero		Lajinumero	
Luovuttajan nimi		Puhelin numero	
Postiosoite			
Luovutustapa			
lahjoitus	osto	hintaa	siirto
Tallennetyyppi			
esine/kpl	valokuva/kpl	kirja/kpl	arkisto/kpl
muu/kpl			
Sisällön kuvaus			
Lahjoitusten luovutus museolle Emil Cedercreutzin museon kokoelmavastaava ja/tai laitoksen johtaja tekee päätöksen lahjoituksen vastaanottamisesta tavattuaan lahjoittajan ja esineen. Mikäli henkilö jättää lahjoituksen museolle tapaamatta kokoelmavastaavaa ja/tai laitoksen johtajaa, päätetään lahjoituksen kokoelmiin ottamisesta jälkikäteen. Mikäli lahjoitusta ei oteta museon kokoelmiin, palautetaan esine lahjoittajalle takaisin.			
Luovutusehdot Lahjoitukseen ei liitetä mitään ehtoja, vaan esineen kaikki oikeudet siirtyvät museolle. Esine voidaan poistaa pysyvästi kokoelmista luovuttamalla se toisen museon kokoelmiin, siirtämällä, vaihtamalla, palauttamalla tai tuhoamalla. Poistettavaa esinettä ei saa kuitenkaan myydä.			
Paikka ja aika			
Allekirjoitukset			
Luovuttaja		Vastaanottaja	

EMIL CEDERCREUTZIN MUSEO

Museotie 1, 29200 Harjavalta

Puh. (02) 535 1200

cedercreutzin.museo@harjavalta.fi

www.harjavalta.fi/palvelut/museo/

* Museossa noudatetaan Suomen museoliiton yleisiä vastaanottoehtoja.

* Tätä lomaketta on laadittu kaksi samanlaista kappaletta, toinen luovuttajalle ja toinen vastaanottajalle.

ESINE- JA AINEISTOKUVAUSLOMAKE

PERUS- TIEDOT	Yleisnimi		Erityisnimi	
	Museo		Kokoelma	
	Päänumero- ja esinelajitunnus		Vieraskoodi (vanha luettelointi numero ym.)	
	Kappalemäärä		Osien lukumäärä	
	Mitat		Ensisijainen säilytyspaikka (myöh. siirrot)	
	Merkit			
	Kuvaus (jatkaa lomakkeen taakse)			
	Vastaanottoperusteet ja muut lisätiedot			
VALMIS- TUS- JA KÄYTTÖ- EHDOT	Valmistusmateriaali		Valmistustapa	
	Valmistaja/suunnittelija		Valmistusaika	
	Lisätietoja valmistuksesta			
	Käyttö ja käyttötarkoitus			
	Käyttöaika		Käyttöpaikka	
SAANTI- TIEDOT	Saapumispvm		Saantitapa (ostoissa hinta)	
	Lahjoittaja		Lahjoitusnumero	
	Lisätiedot (aikaisemmat omistajat, kokoelmat ym.)			

LÄHDE- JA LISÄ- TIEDOT	Lähteet	
	Lisätiedot (esineeseen liittyviä muita henkilötietoja, ristiviittaukset, valokuvatiedot ym.)	
	Tarina	
SUUNNI- TELMAT	Kunto	Kuntokartoitus
	Näyttelykelpoisuus	
	Konservointi	Hoito
	Kuljetus	Säilytys
	Luettelointi	Digitointiluokka
	LAATIJA	Nimi ja päiväys
(jatka kuvaus)		

EMIL CEDERCREUTZIN MUSEO

* Lomake liitetään esineen yhteyteen, tieto esineen sijainnista tulee merkitä Lahjoitusluetteloon.

Digitoinnin priorisointi

Museon kokoelmien digitoinnin priorisointi pohjautuu aineiston arvoluokitukseen. Kokoelmat on jaettu kolmeen erilaiseen digitointiluokkaan. Luokat määrittelevät aineiston digitoinnin tärkeyden. Tärkeysluokkaan I kuuluvat aineistot digitoidaan ensimmäisenä resurssien sallimissa puitteissa.

Digitointiluokka

I	Emil Cedercreutzin jäämistö: Cedercreutzin keräämä tai hänelle kuulunut esine tai häneen liittyvä aineisto; Cedercreutzin eläessä kokoelmiin otetut esineet.
II	Cedercreutzin jälkeen kartuntana tulleet esineet tai aineistot, jotka täydentävät museon kokoelmia merkittävällä tavalla.
III	Kartuntana tullut esineistö, joka ei ole merkittävä museon kokoelmien kannalta.

Museon varastotilat

Maahengen temppeli A-osa

- 7. asiakirja-arkisto
- 8. varasto
- 9. maalausvarasto
- 10. maalausvarasto

Maahengen temppeli B-osa

- 24. kirjasto (Robert-sali)
- 25. asiakirja-arkisto (väestönsuoja)

Taidemuseo

- 34. av-varasto (studio)
- 37. museokauppatuotteiden yms. varasto (taidehallin varasto)
- 39. varasto I, lehtileike-, av-materiaali- ja pienesinevarasto (alakerta)
- 40. varasto II:1, tekstiilivarasto (alakerta)
- 40. varasto II:2, veistosvarasto (alakerta)
- 41. varasto III, paperivarasto (alakerta)

Taiteilijakoti Harjulan tiloissa seuraavat tilat varastokäytössä

- 48. palvelijahuone
- 49. välieteinen
- 50. välieteisen komero
- 51. keittiö
- 52. Emil Cedercreutzin makuuhuone
- 53. Kuulan kamari
- 54. ulkoeteinen
- 55. ulkoeteisen komero
- 56. luhdin vintti
- 57. puuliiteri
- 58. yläkerran rappujenaluskomero (puutarhavälineet)
- 59. yläkerran rappukäytävä
- 60. yläkerran I huone
- 61. yläkerran II huone
- 62. yläkerran III huone
- 63. yläkerran IV huone
- 64. yläkerran V huone

Ulkorakennukset

- 65. lato
- 66. sauna
- 67. talli (Museokauppa Tallipuoti)

Vanha Maahengen temppeli

Varastokäytössä, paitsi Maalaispirtti ja syksyllä 2008 valmistuvat konservointitilat

LAINASOPIMUS

Tämä **lainasopimus** ja sen liitteenä olevat **lainaehdot** on tehty seuraavien osapuolten välille

Lainan antaja:

Osoite:

Lainaksi saaja:

Osoite:

Näyttely

Nimi:

Päivämäärä:

Näyttelypaikat:
(ja päivämäärät)

Laina-aika

Päivämäärä:

Lainattavat teokset

Taiteilija / alkuperä:

Esineen/teoksen nimi / kuvaus:

Päivämäärä:

Materiaali ja tekniikka:

Koko:

(kehysten kanssa/ilman kehyksiä, senttimetreinä)

Inventaarionumero:

(pääkirja- ja lajitunnus)

Lähdemerkintä:

Vaakutus

Vakuutusarvo ☐ katetaan _____ valtiontakuulla
(maan nimi)

☐ lainaksi saaja vakuuttaa teokset

☐ lainan antaja vakuuttaa teokset

Kulut

Vakuutusmaksu: _____
(jos lainan antaja vakuuttaa)

Hallinnolliset kulut:

Kehyistäminen/lasitus/valmistelu: _____

Muut kulut: _____

Erityisehdot

(pakkaus ja kuljetus, kuriirit, turvakaiteet, tukirakenteet, jne.)

Nouto- ja palautusosoite

Yhteyshenkilö(t)

Nimi: _____

Puhelin: _____

Fax: _____

Sähköposti: _____

Lainan antajan -organisaatio:

Lainaksi saaja -organisaatio:

Päivämäärä:

Päivämäärä:

Lainan antajan allekirjoitus:

Lainaksi saajan allekirjoitus:

Liitteenä lainaehdot:

EMIL CEDERCREUTZIN MUSEO

Museotie 1, 29200 Harjavalta

Puh. (02) 535 1200

cedercreutzin.museo@harjavalta.fi

www.harjavalta.fi/palvelut/museo/

* Sopimus ja lainaehdot perustuvat museoliiton suositteleman Euroopan museoiden yhteistyöverkosto NEMO:n julkaisemaan lainasopimusmalliin.

NÄYTTELYEHDOT

Näyttelyn tuottaja voi vuokrata näyttelytilaa Emil Cedercreutzin museosta hinnastonmukaisen maksun mukaan. Satakunta-salin vuokra syksyllä 2007 on 67,10 € /viikko (sis. alv). Näyttelyaikaa on haettava vähintään vuosi etukäteen ja suositeltava näyttelyaika on kaksi kuukautta.

Tuottajan tulee ottaa yhteyttä museoon vähintään kuukausi ennen myönnettyä näyttelyaikaa sopiakseen käytännön järjestelyistä. Tuottaja vastaa itse teosten kuljetuksesta, näyttelyn pystytyksestä, ripustuksesta ja purusta. Näyttely pitää pystyttää ja purkaa museon virka-aikana tai aukioloaikana. Aukioloajan ulkopuolelta peritään museon hinnastonmukainen valvontamaksu, joka syksyllä 2007 on 18,30 €/h sis. alv.

Tuottaja vastaa näyttelyjulisteiden ja – esitteiden, kutsukorttien ja teosluetteloiden suunnittelusta, painatuksesta ja postituksesta. Museo vastaa näyttelyyn liittyvästä tiedottamisesta osana museon tavanomaista tiedotustoimintaan. Tuottaja laatii tiedotteen. Museolla on oikeus tarkistaa ja täydentää tiedotetta. Tuottaja tai hänen edustajansa on läsnä lehdistötilaisuudessa. Tuottaja tai hänen edustajansa perehdyttää oppaat näyttelyyn ja kertoo työstään ja töistään näyttelyvieraille 1-2 kertaa sovittuina ajankohtina.

Lehti-ilmoituksista huolehtii ja niistä aiheutuvat kustannukset maksaa näyttelyn tuottaja.

Museolla on oikeus käyttää näyttelyssä esillä olevien teosten kuva-aineistoa korvauksetta näyttelyyn liittyvissä painotuotteissa ja esitteissä sekä tiedotuksessa (sisältää näyttelykalenterit Internet-palvelun yhteydessä) sisältäen mainonnan. Mikäli museo tekee näyttelyyn liittyvän painotuotteen, joka on tarkoitettu myyntituotteeksi, maksaa museo silloin taiteilijalle, joka on Kuvaston jäsen, Kuvaston mukaisen korvauksen.

Näyttelyn avajaisista (järjestelyt, ohjelma, avajaistarjoilu) vastaa näyttelyn tuottaja. Avajaiset järjestetään museon aukioloaikana. Aukioloajan ulkopuolella järjestetyistä avajaisista peritään museon hinnaston mukainen valvontamaksu, joka syksyllä 2007 on 18,30 €/h sis. alv.

Näyttelystä ei saa poistaa teoksia eikä näyttelyä purkaa ennen ilmoitettua näytteillä oloajan päättymistä. Näyttelyn tuottaja vastaa näyttelyn purkamisesta, pakkauksesta ja kuljetuksesta. Aikaa näyttelyn purkamiseen ja pakkaukseen varataan enintään yksi viikko. Mikäli tuottaja ei hae teoksiaan sovittuna ajankohtana, museo purkaa näyttelyn ja laskuttaa siitä. Museo ei vastaa teosten säilytyksestä.

Museossa ei pidetä myyntinäyttelyitä. Jos asiakas haluaa ostaa näyttelystä jonkin teoksen, myyntijärjestelyt on sovittava myyjän ja asiakkaan kesken ilman museon osallisuutta siihen.

Vakuutukset:

Näyttelyn tuottaja vastaa teosten kuljetus- ja näyttelyvakuutuksista itse.

Korvaukset:

Museo ei maksa taiteilijalle eikä muille näyttelyn tuottajille materiaali-, näyttely-, taiteilija- tai muuta korvausta. Kuvaston jäsenille maksetaan näyttelykorvaus Kuvaston kautta. Taiteilija on velvollinen ilmoittamaan ennen näyttelysopimuksen allekirjoittamista näyttelyssä olevien teosten lukumäärän.